ne ⁊ maria iacobi ⁊ salome emerunt aromata. ut
uenientes ungerent iesum. Et ualde mane u
nia sabbatoꝝ uenerunt ad monumentum orto iam
sole. Et dicebant ad inuicem. Quis reuoluet nob
lapidem ab ostio monumenti. Et respicientes uider
reuolutum lapidem. Erat quippe magnus ualde. Et
introeuntes in monumentum uidere iuuenem sedentem
ex parte dextra coopertum stolam candida ⁊ obstupuer
Quem ille. Nolite expauescere. Iesum queritis nazare
num crucifixum surrexit non est hic. Ecce locus
ubi posuerunt eum. Sed ite dicite discipulis eius ⁊ petro
quia precedet uos in galileam. Ibi eum uidebitis
sicut dixit uobis. Et illę exeuntes fugerunt a monu
mento. Tenebat enim eas tremor ⁊ pauor. ⁊ nemi
nem quicquam dixerunt. Timebant enim. Surgens au
tem mane prima sabbati. apparuit primo marie mag
dalene de qua eiecerat vii. demonia. Illa ua
de nuntiauit his qui cum eo fuerant lugentibus
⁊ flentibus. Et illi audientes quia uiuit. ⁊ uisus
est ab ea. non credi
derunt. Post hec autem duobus ex eis
ambulantibus ostensus est illis in alia effigie eunti
bus in uicum. nuntiauerunt ceteris. nec illis quidem
credidere. Nouissime recumbentibus illis. xi. apparuit ei.
improperauit incredulitatem illorum ⁊ duritiam cordis
quia his qui eum resurrexisse uiderant non credidissent. Et dixit
eis. Euntes in mundum uniuersum predicate euangelium o
mni creature. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit
qui uero non crediderit condemnabitur. Signa autem eos qui cre
diderint hec sequentur. In nomine meo demonia eicient. li
guis loquentur nouis ⁊ super egros manus imponent. ⁊ bene
habebunt. Et dominus quidem ihesus postquam locutus est eis assumptus est in
celum ⁊ sedet a dextris dei. Illi autem profecti predi
cauerunt ubique. Domino cooperante ⁊ sermonem co
firmante sequentibus eum signis. Incipit

Quoniam quidem plures conati sunt ordinare narrationem que
in nobis completa est rerum quę in nobis perfecte sunt. sicut tradide
runt nobis qui ab initio ipsi uiderunt ⁊ ministri fuerunt sermo
nis. Visum est et mihi assecuto omnia diligen
ter a principio ordine tibi scribere optime theophile. ut cognoscas
de quibus eruditus es uerborum.

Incipit euangelium
secundum lucam euangeliste.

FVIT
in diebus herodis regis
iudee sacerdos quidam nomine
zacharias. de uice abia.
uxor illi de filiabus aaron
nomen eius elisabeth. Erant
autem ambo iusti ante deum in
cedentes in omnibus mandatis et iustificationibus
dei sine querela. Et non erat in eis filius
eo quod esset elisabeth sterilis. Et ambo prouecti erant in
diebus suis. Factum est autem cum sacerdo
taret in ordine uicis
sue ante deum. Secundum consuetudinem sacerdotii sortis
contigit ut incensum poneret
ingressus templum domini. Et omnis multitudo erat
orans foris hora incensi. Apparuit autem illi angelus dei
stans a dextris altaris incensi. Et turbatus est zacharias ui
debat et timor irruit super eum. Dixit autem ad
illum angelus. Ne timeas zacharia quoniam exau
dita est deprecatio tua. uxor tua elisabeth pariet
tibi filium. et uocabis nomen eius iohannem. Et erit gaudium
tibi et exultatio. multi in nativitate eius gaudebunt.
Erit enim magnus coram domino. uinum et si
ceram non bibet. et spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris
sue. et multos filiorum israel conuertet ad dominum deum ipsorum. Et
ipse precedet ante illum in spiritu
et uirtute helie ut conuertat
corda patrum in filios. et incredulos ad prudentiam
iustorum. parare domino plebem perfectam. Et dixit zacharias
ad angelum unde hoc sciam. Ego enim sum senex. et
uxor mea processit in diebus suis. Et respondens
angelus dixit ei. Ego sum gabriel qui assisto ante
deum. et missus sum loqui ad te. et euangelizare
tibi hec. Et ecce eris tacens. et non potes loqui usque in diem
quo hec fiant. pro eo quod non credidisti uerbis meis que
implebuntur in tempore suo. Et erat plebs exspectans
zachariam. et mirabantur quod tardaret
in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos.
Et cognouerunt quod uisionem uidisset in templo. Et
ipse erat innuens eis. et permansit mutus. Et
factum est ut impleti sunt dies officii eius. abiit in
domum suam. Post hec autem dies concepit elisabeth
uxor eius. et occultabat se mensibus quinque dicens
quia sic fecit mihi dominus in diebus quibus respexit auferre
opprobrium meum inter homines. In mense autem sexto
missus est gabriel angelus ad mariam uirginem desponsatam
uiro cui nomen erat ioseph de domo dauid. et
nomen uirginis maria. Et ingressus angelus ad eam
dixit. Ave maria gratia plena dominus tecum. benedicta
tu in mulieribus. Que cum audisset turbata est in
sermone eius. et cogitabat qualis esset ista salutatio.
Et ait angelus ei. Ne timeas maria inuenisti enim
gratiam apud deum. Ecce concipies in utero et paries filium
et uocabis nomen eius ihesum. Hic erit magnus et filius al
tissimi uocabitur. Et dabit illi dominus deus sedem dauid patris
eius. et regnabit in domo iacob in eternum. et
regni eius non erit finis. Dixit autem maria ad an
gelum. Quomodo fiet istud quoniam uirum non cognosco.
Et respondens angelus dixit ei. Spiritus sanctus superueniet
in te. et uirtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoque et
quod nascetur ex te sanctum uocabitur filius dei. Et ec
ce elisabeth cognata tua. et ipsa concepit filium in
senectute sua. Et hic mensis est illi qui uocatur sterilis.
quia non erit impossibile apud deum omne uerbum. Dixit
autem maria. Ecce ancilla domini fiat mihi secun
dum uerbum tuum. Et discessit ab illa angelus. Exurgens au
tem maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione. in ciuitatem iuda.
Et intrauit in domum zacharie. et salutauit
elisabeth. Et factum est ut audiuit salutationem

Et erat pater eius et mater mirantes super his que
dicebantur de illo. Et benedixit illis symeon. et di
xit ad mariam matrem eius. Ecce positus est hic in rui
nam et resurrectionem multorum in israel. et in signum
cui contradicetur. et tuam ipsius animam pertransibit
gladius. ut revelentur ex multis cordibus cogi
tationes. Et erat anna prophetissa filia phanuel
de tribu aser. hec processerat in diebus multis. et vixe
rat cum viro suo annis vii. a virginitate sua.
Et hec vidua usque ad annos lxxxiiii. que non
discedebat de templo ieiuniis et obsecrationibus ser
viens nocte ac die. Et hec ipsa hora superveni
ens confitebatur domino. et loquebatur de illo omnibus
qui expectabant redemptionem israel. Et ut perfece
runt omnia secundum legem domini. reversi sunt in galile
am in civitatem suam nazareth. Puer autem
crescebat et confortabatur plenus sapientia. et gratia dei
erat in illo. Et ibant parentes eius per omnes annos in ieru
salem in die solempni pasche. Et cum factus esset annorum xii.
ascendentibus in ierosolimam secundum consuetudinem diei
festi. consummatisque diebus cum redirent, remansit
puer ihesus in ierusalem. et non cognoverunt parentes
eius. Existimantes autem illum esse in comitatu
venerunt iter diei. et requirebant eum inter
cognatos et notos. Et non invenientes regressi
sunt in ierusalem requirentes eum. Et factum est post
triduum invenerunt illum in templo sedentem in me
dio doctorum audientem illos et interrogantem eos.
Stupebant autem omnes qui eum audiebant super
prudentia et responsis eius. Et videntes admi
rati sunt. Et dixit mater eius ad illum. Fili quid fe
cisti nobis sic. Ecce pater tuus et ego dolentes quere
bamus te. Et ait ad illos. Quid est quod me quereba
tis? nesciebatis quia in his que patris mei
sunt oportet me esse. Et ipsi non intellexerunt ver
bum quod locutus est ad illos. Et descendit cum eis
et venit nazareth. et erat subditus illis. Et mater eius
conservabat omnia verba hec conferens in corde su
o. Et ihesus proficiebat etate et sapientia et gratia apud
deum et homines.

III

Anno autem xv. imperii tyberii cesaris presidente
pontio pylato iudeam. tetrarcha autem
galilee herode. philippo autem fratre eius tetrar
cha yturee et traconitidis regionis. et lisa
nia abiline tetrarcha sub principibus sacerdo
tum anna et caypha. factum est verbum domini super iohan
nem zacharie filium in deserto. Et venit in omnem regionem ior
danis predicans baptismum penitentie in remissionem pec
catorum. sicut scriptum est in libro sermonum ysaie pro
phete. Vox clamantis in deserto. parate viam
domini rectas facite semitas eius. Omnis
vallis implebitur et omnis mons et collis humi
liabitur. et erunt prava in directa. et aspera in vias
planas. Et videbit omnis caro salutare
dei. Dicebat autem ad turbas que exibant ut
baptizarentur ab ipso. Genimina viperarum
quis ostendit vobis fugere a ventura ira? Fa
cite ergo fructus dignos penitentie. et ne ceperitis dicere
patrem habemus abraham. Dico enim vobis quia potens est
deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe.
Iam enim securis ad radicem arboris posita est.
Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum exci
detur et in ignem mittetur. Et interrogabant
eum turbe dicentes. Quid ergo faciemus? Re
spondens autem dicebat illis. Qui habet duas tunicas det iohannes
non habenti. et qui habet escas similiter faciat. Ve
nerunt autem et publicani ut baptizarentur. et di
xerunt ad illum. Magister quid faciemus? At
ille dixit ad eos. Nichil amplius quam quod con
stitutum est vobis faciatis. Interrogabant autem illum et
milites dicentes. Quid faciemus et nos? Et a
it illis. Neminem concutiatis. neque calumpniam
faciatis. et contenti estote stipendiis vestris.
Existimante autem populo et cogitantibus omnibus in
cordibus suis de iohanne ne forte esset ipse christus re
spondit iohannes dicens omnibus. Ego quidem baptizo vos
aqua. veniet autem fortior me post me cuius
non sum dignus solvere corrigiam calciamento
rum eius. ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni. Cuius
ventilabrum in manu eius. et purgabit aream
suam. et congregabit triticum in horreum suum. paleas
autem comburet igni inextinguibili. Multa quidem
et alia exhortans evangelizabat populum. herodes
autem tetrarcha cum corriperetur ab illo de herodi
ade uxore fratris sui et de omnibus malis que
fecit herodes, adiecit et hoc super omnia. et inclu
sit iohannem in carcere. Factum est autem cum baptizare
tur omnis populus et ihesu baptizato et orante a
pertum est celum. Et descendit spiritus sanctus corpo
rali specie sicut columba in ipsum. Et vox de ce
lo facta est. Tu es filius meus dilectus in te complacui
tibi. Et ipse ihesus erat incipiens quasi annorum
xxx. ut putabatur filius ioseph. Qui fuit he
li. Qui fuit mathath. Qui fuit levi. Qui fuit q. fuit melchy
ianne. Qui fuit ioseph. Qui fuit mathathie.
Qui fuit amos. Qui fuit naum. Qui fuit hes
li. Qui fuit nagge. Qui fuit maath. Qui fuit
mathathie. Qui fuit semei. Qui fuit iosep.
Qui fuit iuda. Qui fuit iohanna. Qui fuit resa. Qui
fuit zorobabel. Qui fuit salathiel. Qui fuit neri.
Qui fuit melchi. Qui fuit addi. Qui fuit cosam. Qui fuit
elmadan. Qui fuit her. Qui fuit ihesu. Qui fuit eleazer.
Qui fuit iorim. Qui fuit mathat. Qui fuit levi. Qui
fuit symeon. Qui fuit iuda. Qui fuit ioseph. Qui fuit
ionam. Qui fuit eliachim. Qui fuit melea. Qui fuit men
na. Qui fuit mathatha. Qui fuit nathan. Qui fuit david.
Qui fuit iesse. Qui fuit obeth. Qui fuit booz. Qui fuit sal
mon. Qui fuit naason. Qui fuit aminadab. Qui fuit aram.
Qui fuit esrom. Qui fuit phares. Qui fuit iude. Qui fuit ia
cob. Qui fuit ysaac. Qui fuit abraham. Qui fuit thare. Qui
fuit nachor. Qui fuit seruch. Qui fuit ragau. Qui
fuit falech. Qui fuit eber. Qui fuit sale. Qui fuit cainan.
Qui fuit arphaxath. Qui fuit sem. Qui fuit noe. Qui fuit
lamech. Qui fuit mathusale. Qui fuit enoch. Qui

stende te laidem. offer p emundacõe tua sic
cepit moyses. testimoniũ illis. Ingressus autem
autẽ magr̃ in ciuitatẽ illã. occurrebant ei quidã
homines portantes in lectulo hominẽ. qui erat
paraliticus. et cupiebant eum inferre. et ponere
ante eum. Et non inuenientes qua parte illum
inferrent pre turba. ascenderunt supra tectum.
et per imbricia demiserunt eum cum lectulo in
medium ante ihm. Quorum fidem uidens dixit
homini. remittũtur tibi peccata tua.
Et ceperunt cogitare scribe et pharisei dicentes. Quis
est hic qui loquitur blasphemias. Quis potest dimittere
peccata nisi solus deus. Ihs autem cognoscens cogitationes
earum respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in
cordibus uestris. Quid est facilius dicere
dimittuntur tibi peccata. an dicere surge et
ambula. Ut autem sciatis quia filius hominis potestatem habet
in terra dimittendi peccata. ait paralitico. Tibi dico
surge tolle grabatum tuum et vade in domum
tuam. Et protinus surgens coram illis. tulit lectum
in quo iacebat. abiit in domum suam magnificans deum.
Et stupor apprehendit omnes. et magnificabant deum.
et repleti sunt timore dicentes. quia vidimus
mirabilia hodie. Et post hec exiit publicanum nomine
leui sedentem ad theloneum. et ait illi. Sequere me.
Et relictis omnibus surgens secutus est eum. Et
fecit ei conuiuium magnum leui in domo sua. Et
erat turba multa publicanorum. et aliorum qui
erant illi cumdiscumbentes. murmurabant
pharisei et scribe eorum dicentes ad discipulos ei
Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis
et bibitis. Et respondens ihs dixit ad illos. Non egent
qui sani sunt medico. sed qui male habent. Non enim
uenit uocare iustos. sed peccatores in penitentiam. At illi
dixerunt ad illum. Quare discipuli iohannis ieiunant frequenter
et obsecrationes faciunt. similiter et pharisei
uescuntur. tui autem edunt et bibunt. Ait illis ihs
Numquid possunt filii sponsi. dum cum illis est sponsus facere
ieiunare. Venient autem dies. cum auferetur ab eis sponsus. tunc
ieiunabunt in illis diebus. Dicebat autem et similitudinem ad illos. Quia nemo
commissuram a ueste noua mittit in uestimentum
uetus. alioquin et nouum rumpit. et ueteri non conuenit
commissura noua. Et nemo mittit uinum nouum in
utres ueteres. alioquin rumpet uinum nouum utres. et ipsum
effundetur. et utres perdentur. Sed uinum nouum
mittendum est in utres nouos. et utraque conseruantur.
Et nemo bibens uetus statim nouum uult. Dicit enim
Vetus melius est. Et factum est in uno sabbato eorum
ut transiret per sata. et uellebant discipuli eius
spicas. et manducabant confricantes manibus
suis. Quidam autem pharisseorum dicebant illis. Quid facitis
quod non licet in sabbatis. Et respondens ihs ad eos dixit
quid hoc scriptum legistis. quod fecit dauid. cum esuriret ipse
et qui cum eo erant. quomodo introiuit in domum dei et
panes propositionis sumpsit. et manducauit. deditque his
qui cum eo erant. quos non licebat edere nisi tantum sacerdotibus.
Et dicebat illis. Quia dominus est filius hominis etiam sabbati.
Factum est autem in alio sabbato. ut introiret in synagogam
et docebat. Et erat ibi homo cui manus dextera erat
arida. Insidiabantur autem scribe et pharisei si sabbato
curaret. ut inuenirent unde accusarent eum. Ipse
autem sciebat cogitationes eorum. et ait homini qui habebat
manum aridam. Surge et sta in medio. Qui exsurgens
stetit. Ait autem ad illos ihs. Interrogo uos si licet
sabbatis benefacere an male. animam saluam facere an
perdere. Et circumspectis omnibus dixit homini. Extende
manum tuam. Quod fecit. et restituta est manus ei.
Ipsi autem repleti sunt insipientia. et colloquebantur
ad inuicem quid nam facerent de ihu. Factum est autem
in diebus illis. exiit in montem orare. et erat pernoctans
in oratione dei. Et cum dies factus esset uocauit
discipulos suos. et elegit xii. ex ipsis. quos et apostolos
nominauit. Symonem qui cognominauit petrum. et
andream fratrem eius. Iacobum. et iohannem. Philippum.
et bartholomeum. Matheum. et thomam. Iacobum alphei
et symonem qui uocatur zelotes. Iudam iacobi
et iudam scarioth qui fuit proditor. Et descendens cum illis stetit in loco campestri. et turba
discipulorum eius. et multitudo copiosa plebis ab omni
Iudea et Ierusalem. et maritima. et tyri. et sidonis qui
uenerunt ut audirent eum et sanarentur a
languoribus suis. Et qui uexabantur a spiritibus immundis
curabantur. Et omnis turba quærebat
eum tangere. quia uirtus de illo exibat et sanabat
omnes. Et ipse elevatis oculis suis in discipulos suos dicebat
Beati pauperes. quia uestrum est regnum dei. Beati
qui nunc esuritis. quia saturabimini. Beati
qui nunc fletis. quia ridebitis. Beati eritis
cum oderint uos homines. cum separauerint uos. et exprobrauerint
et eiecerint nomen uestrum tamquam malum propter filium
hominis. Gaudete illa die et exultate. ecce enim
merces uestra multa est in cælo. Secundum hæc enim faciebant
patribus eorum prophetis. Verumtamen ne uobis dicatis
intra uos. Habemus patrem abraham. Dico enim uobis
quoniam potens est deus de lapidibus istis suscitare filios
abrahæ. Verumtamen uobis dico. Quia multi uiduæ erant
in diebus heliæ in israhel. quando clausum est cælum annis tribus
et mensibus sex. cum facta esset fames magna in omni terra.
et ad nullam illarum missus est helias nisi in sarepta
sidonie ad mulierem uiduam. Et multi leprosi erant
in israhel sub heliseo propheta. et nemo eorum mundatus est
nisi naaman syrus. Et repleti sunt omnes ira in synagoga
hec audientes. Et surrexerunt eiecerunt illum extra ciuitatem
et duxerunt illum usque ad supercilium montis
in quo ciuitas illorum ædificata erat. ut præcipitarent eum.
Ipse autem transiens per medium illorum ibat. Et descendit
in capharnaum ciuitatem galilee. et erat docens eos
sabbatis. Et stupebant super doctrina eius. quia in
potestate erat sermo eius. Et erat homo in synagoga
habens spiritum dæmonii immundi. et exclamauit
uoce magna dicens. Sine quid nobis et tibi ihesu nazarene
Venisti perdere nos. Scio te qui sis sanctus dei.
Et increpauit illum ihs dicens. Obmutesce et exi ab eo.
Et cum proiecisset illum dæmonium in medium
exiit ab illo. nihil nocens illum. Et factus est pauor
in omnibus. et colloquebantur ad inuicem dicentes.
Quod est hoc uerbum quia in potestate et uirtute
imperat immundis spiritibus. et exeunt. Et
predicabatur fama de illo in omnem locum regionis.
Et cum surrexisset de synagoga intrauit in domum
simonis. Socrus autem simonis tenebatur magnis
febribus. et rogauerunt eum pro ea. Et stans super illam
imperauit febri. et dimisit illam. Et continuo
surgens ministrabat illis. Occidente autem sole
omnes quotquot habebant infirmos
languoribus uariis ducebant illos ad eum. At ille
singulis manus imponens curabat eos. Exibant
autem dæmonia a multis clamantia et dicentia
quia tu es filius dei. Et increpans non sinebat ea
loqui. quia sciebant ipsum esse christum. Et
facta die exiit et abiit in desertum locum. et turbæ
requirebant eum. et uenerunt usque ad ipsum. et
detinebant illum ne discederet ab eis. Quibus
ipse ait. Quia et aliis ciuitatibus oportet me
euangelizare regnum dei. quia ideo missus sum.
Et erat predicans in synagogis galilee. Et
factum est cum turbæ irruerent in eum ut audirent
uerbum dei. et ipse stabat secus stagnum genesareth.
Et uidit duas naues stantes secus stagnum. piscatores
autem descenderant et lauabant retia. Ascendens
autem in unam nauem quæ erat simonis. rogauit eum
a terra reducere pusillum. Et sedens de nauicula docebat
turbas. Ut autem cessauit loqui. dixit ad simonem.
Duc in altum. et laxate retia uestra in capturam.
Et respondens simon dixit illi. Præceptor per totam noctem
laborantes nichil cepimus. in uerbo autem tuo laxabo
rete. Et cum hoc fecissent. concluserunt piscium
multitudinem copiosam. Rumpebatur autem rete
eorum. Et annuerunt sociis qui erant in alia nauigio
ut uenirent et adiuuarent eos. Et uenerunt et
impleuerunt ambas naues. ita ut pene mergerentur.
Quod cum uidisset simon petrus procidit ad genua
ihu dicens. Exi a me quia homo peccator sum domine.
Stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo
erant. in captura piscium quam ceperant. Similiter
autem iacobum et iohannem filios zebedei qui erant
socii simonis. Et ait ad simonem ihs. Noli timere.
ex hoc homines eris capiens. Et subductis ad terram
nauibus. relictis omnibus secuti sunt eum. Et factum
est cum esset in una ciuitatum. et ecce uir plenus
lepra. et uidens ihm procidit in faciem. et rogauit eum
dicens. Domine si uis potes me mundare. Et extendens
manum tetigit eum dicens. Volo mundare. Et
confestim lepra discessit ab eo. Et ipse precepit illi
ut nemini dicat. sed ait. Vade et ostende te sacerdoti
et offer pro emundatione tua sicut præcepit
moyses. testimonium illis. Perambulabat autem magis
et ibat de ciuitate in ciuitatem. et turbæ multæ
conueniebant ut audirent. et curarentur ab infirmitatibus
suis. Ipse autem secedebat in desertum et orabat.
Et factum est in una dierum. et ipse sedebat docens.
Erant pharisei sedentes et legis doctores qui
uenerant ex omni castello galilee et iudee et
hierusalem. et uirtus domini erat ad sanandum eos.
Et ecce uiri portantes in lectulo hominem qui erat
paraliticus. et quærebant
eum inferre. et ponere ante eum. Et non inuenientes
qua parte illum inferrent pre turba. ascenderunt supra tectum.
et per imbricia demiserunt eum cum lectulo in
medium ante ihm. Quorum fidem uidens dixit
homini. remittũtur tibi peccata tua.
Et ceperunt cogitare scribe et pharisei dicentes. Quis
est hic qui loquitur blasphemias. Quis potest dimittere
peccata nisi solus deus. Ihs autem cognoscens cogitationes
earum respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in
cordibus uestris. Quid est facilius dicere
dimittuntur tibi peccata. an dicere surge et
ambula. Ut autem sciatis quia filius hominis potestatem habet
in terra dimittendi peccata. ait paralitico. Tibi dico
surge tolle grabatum tuum et vade in domum
tuam. Et protinus surgens coram illis. tulit lectum
in quo iacebat. abiit in domum suam magnificans deum.
Et stupor apprehendit omnes. et magnificabant deum.
et repleti sunt timore dicentes. quia vidimus
mirabilia hodie. Et post hec exiit publicanum nomine
leui sedentem ad theloneum. et ait illi. Sequere me.
Et relictis omnibus surgens secutus est eum. Et
fecit ei conuiuium magnum leui in domo sua. Et
erat turba multa publicanorum. et aliorum qui
erant illi cumdiscumbentes. murmurabant
pharisei et scribe eorum dicentes ad discipulos ei
Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis
et bibitis. Et respondens ihs dixit ad illos. Non egent
qui sani sunt medico. sed qui male habent. Non enim
uenit uocare iustos. sed peccatores in penitentiam. At illi
dixerunt ad illum. Quare discipuli iohannis ieiunant frequenter
et obsecrationes faciunt. similiter et pharisei
uescuntur. tui autem edunt et bibunt. Ait illis ihs
Numquid possunt filii sponsi. dum cum illis est sponsus facere
ieiunare. Venient autem dies. cum auferetur ab eis sponsus. tunc
ieiunabunt in illis diebus. Dicebat autem et similitudinem ad illos. Quia nemo
commissuram a ueste noua mittit in uestimentum
uetus. alioquin et nouum rumpit. et ueteri non conuenit
commissura noua. Et nemo mittit uinum nouum in
utres ueteres. alioquin rumpet uinum nouum utres. et ipsum
effundetur. et utres perdentur. Sed uinum nouum
mittendum est in utres nouos. et utraque conseruantur.
Et nemo bibens uetus statim nouum uult. Dicit enim
Vetus melius est. Et factum est in uno sabbato eorum
ut transiret per sata. et uellebant discipuli eius
spicas. et manducabant confricantes manibus
suis. Quidam autem pharisseorum dicebant illis. Quid facitis
quod non licet in sabbatis. Et respondens ihs ad eos dixit
quid hoc scriptum legistis. quod fecit dauid. cum esuriret ipse
et qui cum eo erant. quomodo introiuit in domum dei et
panes propositionis sumpsit. et manducauit. deditque his
qui cum eo erant. quos non licebat edere nisi tantum sacerdotibus.
Et dicebat illis. Quia dominus est filius hominis etiam sabbati.
Factum est autem in alio sabbato. ut introiret in synagogam
et docebat. Et erat ibi homo cui manus dextera erat
arida. Insidiabantur autem scribe et pharisei si sabbato
curaret. ut inuenirent unde accusarent eum. Ipse
autem sciebat cogitationes eorum. et ait homini qui habebat
manum aridam. Surge et sta in medio. Qui exsurgens
stetit. Ait autem ad illos ihs. Interrogo uos si licet
sabbatis benefacere an male. animam saluam facere an
perdere. Et circumspectis omnibus dixit homini. Extende
manum tuam. Quod fecit. et restituta est manus ei.
Ipsi autem repleti sunt insipientia. et colloquebantur
ad inuicem quid nam facerent de ihu. Factum est autem
in diebus illis. exiit in montem orare. et erat pernoctans
in oratione dei. Et cum dies factus esset uocauit
discipulos suos. et elegit xii. ex ipsis. quos et apostolos
nominauit. Symonem qui cognominauit petrum. et
andream fratrem eius. Iacobum. et iohannem. Philippum.
et bartholomeum. Matheum. et thomam. Iacobum alphei
et symonem qui uocatur zelotes. Iudam iacobi
et iudam scarioth qui fuit proditor. Et descendens cum illis stetit in loco campestri. et turba
discipulorum eius. et multitudo copiosa plebis ab omni
Iudea et Ierusalem. et maritima. et tyri. et sidonis qui
uenerunt ut audirent eum et sanarentur a
languoribus suis. Et qui uexabantur a spiritibus immundis
curabantur. Et omnis turba quærebat
eum tangere. quia uirtus de illo exibat et sanabat
omnes. Et ipse elevatis oculis suis in discipulos suos dicebat
Beati pauperes. quia uestrum est regnum dei. Beati
qui nunc esuritis. quia saturabimini. Beati
qui nunc fletis. quia ridebitis. Beati eritis
cum oderint uos homines. cum separauerint uos. et exprobrauerint
et eiecerint nomen uestrum tamquam malum propter filium
hominis. Gaudete illa die et exultate. ecce enim
merces uestra multa est in cælo. Secundum hæc enim faciebant
patribus eorum prophetis. Verumtamen ne uobis dicatis
intra uos. Habemus patrem abraham. Dico enim uobis
quoniam potens est deus de lapidibus istis suscitare filios
abrahæ. Verumtamen uobis dico. Quia multi uiduæ erant
in diebus heliæ in israhel. quando clausum est cælum annis tribus
et mensibus sex. cum facta esset fames magna in omni terra.
et ad nullam illarum missus est helias nisi in sarepta
sidonie ad mulierem uiduam. Et multi leprosi erant
in israhel sub heliseo propheta. et nemo eorum mundatus est
nisi naaman syrus. Et repleti sunt omnes ira in synagoga
hec audientes. Et surrexerunt eiecerunt illum extra ciuitatem
et duxerunt illum usque ad supercilium montis
in quo ciuitas illorum ædificata erat. ut præcipitarent eum.
Ipse autem transiens per medium illorum ibat. Et descendit
in capharnaum ciuitatem galilee. et erat docens eos
sabbatis. Et stupebant super doctrina eius. quia in
potestate erat sermo eius. Et erat homo in synagoga
habens spiritum dæmonii immundi. et exclamauit
uoce magna dicens. Sine quid nobis et tibi ihesu nazarene
Venisti perdere nos. Scio te qui sis sanctus dei.
Et increpauit illum ihs dicens. Obmutesce et exi ab eo.
Et cum proiecisset illum dæmonium in medium
exiit ab illo. nihil nocens illum. Et factus est pauor
in omnibus. et colloquebantur ad inuicem dicentes.
Quod est hoc uerbum quia in potestate et uirtute
imperat immundis spiritibus. et exeunt. Et
predicabatur fama de illo in omnem locum regionis.
Et cum surrexisset de synagoga intrauit in domum
simonis. Socrus autem simonis tenebatur magnis
febribus. et rogauerunt eum pro ea. Et stans super illam
imperauit febri. et dimisit illam. Et continuo
surgens ministrabat illis. Occidente autem sole
omnes quotquot habebant infirmos
languoribus uariis ducebant illos ad eum. At ille
singulis manus imponens curabat eos. Exibant
autem dæmonia a multis clamantia et dicentia
quia tu es filius dei. Et increpans non sinebat ea
loqui. quia sciebant ipsum esse christum. Et
facta die exiit et abiit in desertum locum. et turbæ
requirebant eum. et uenerunt usque ad ipsum. et
detinebant illum ne discederet ab eis. Quibus
ipse ait. Quia et aliis ciuitatibus oportet me
euangelizare regnum dei. quia ideo missus sum.
Et erat predicans in synagogis galilee. Et
factum est cum turbæ irruerent in eum ut audirent
uerbum dei. et ipse stabat secus stagnum genesareth.
Et uidit duas naues stantes secus stagnum. piscatores
autem descenderant et lauabant retia. Ascendens
autem in unam nauem quæ erat simonis. rogauit eum
a terra reducere pusillum. Et sedens de nauicula docebat
turbas. Ut autem cessauit loqui. dixit ad simonem.
Duc in altum. et laxate retia uestra in capturam.
Et respondens simon dixit illi. Præceptor per totam noctem
laborantes nichil cepimus. in uerbo autem tuo laxabo
rete. Et cum hoc fecissent. concluserunt piscium
multitudinem copiosam. Rumpebatur autem rete
eorum. Et annuerunt sociis qui erant in alia nauigio
ut uenirent et adiuuarent eos. Et uenerunt et
impleuerunt ambas naues. ita ut pene mergerentur.
Quod cum uidisset simon petrus procidit ad genua
ihu dicens. Exi a me quia homo peccator sum domine.
Stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo
erant. in captura piscium quam ceperant. Similiter
autem iacobum et iohannem filios zebedei qui erant
socii simonis. Et ait ad simonem ihs. Noli timere.
ex hoc homines eris capiens. Et subductis ad terram
nauibus. relictis omnibus secuti sunt eum. Et factum
est cum esset in una ciuitatum. et ecce uir plenus
lepra. et uidens ihm procidit in faciem. et rogauit eum
dicens. Domine si uis potes me mundare. Et extendens
manum tetigit eum dicens. Volo mundare. Et
confestim lepra discessit ab eo. Et ipse precepit illi
ut nemini dicat. sed ait. Vade et ostende te sacerdoti
et offer pro emundatione tua sicut præcepit
moyses. testimonium illis. Perambulabat autem magis
et ibat de ciuitate in ciuitatem. et turbæ multæ
conueniebant ut audirent. et curarentur ab infirmitatibus
suis. Ipse autem secedebat in desertum et orabat.
Et factum est in una dierum. et ipse sedebat docens.
Erant pharisei sedentes et legis doctores qui
uenerant ex omni castello galilee et iudee et
hierusalem. et uirtus domini erat ad sanandum eos.
Et ecce uiri portantes in lectulo hominem qui erat
paraliticus. et quærebant
eum inferre. et ponere ante eum. Et non inuenientes
qua parte illum inferrent pre turba. ascenderunt supra tectum.
et per imbricia demiserunt eum cum lectulo in
medium ante ihm. Quorum fidem uidens dixit
homini. remittũtur tibi peccata tua.
Et ceperunt cogitare scribe et pharisei dicentes. Quis
est hic qui loquitur blasphemias. Quis potest dimittere
peccata nisi solus deus. Ihs autem cognoscens cogitationes
earum respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in
cordibus uestris. Quid est facilius dicere
dimittuntur tibi peccata. an dicere surge et
ambula. Ut autem sciatis quia filius hominis potestatem habet
in terra dimittendi peccata. ait paralitico. Tibi dico
surge tolle grabatum tuum et vade in domum
tuam. Et protinus surgens coram illis. tulit lectum
in quo iacebat. abiit in domum suam magnificans deum.
Et stupor apprehendit omnes. et magnificabant deum.
et repleti sunt timore dicentes. quia vidimus
mirabilia hodie. Et post hec exiit publicanum nomine
leui sedentem ad theloneum. et ait illi. Sequere me.
Et relictis omnibus surgens secutus est eum. Et
fecit ei conuiuium magnum leui in domo sua. Et
erat turba multa publicanorum. et aliorum qui
erant illi cumdiscumbentes. murmurabant
pharisei et scribe eorum dicentes ad discipulos ei
Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis
et bibitis. Et respondens ihs dixit ad illos. Non egent
qui sani sunt medico. sed qui male habent. Non enim
uenit uocare iustos. sed peccatores in penitentiam. At illi
dixerunt ad illum. Quare discipuli iohannis ieiunant frequenter
et obsecrationes faciunt. similiter et pharisei
uescuntur. tui autem edunt et bibunt. Ait illis ihs
Numquid possunt filii sponsi. dum cum illis est sponsus facere
ieiunare. Venient autem dies. cum auferetur ab eis sponsus. tunc
ieiunabunt in illis diebus. Dicebat autem et similitudinem ad illos. Quia nemo
commissuram a ueste noua mittit in uestimentum
uetus. alioquin et nouum rumpit. et ueteri non conuenit
commissura noua. Et nemo mittit uinum nouum in
utres ueteres. alioquin rumpet uinum nouum utres. et ipsum
effundetur. et utres perdentur. Sed uinum nouum
mittendum est in utres nouos. et utraque conseruantur.
Et nemo bibens uetus statim nouum uult. Dicit enim
Vetus melius est. Et factum est in uno sabbato eorum
ut transiret per sata. et uellebant discipuli eius
spicas. et manducabant confricantes manibus
suis. Quidam autem pharisseorum dicebant illis. Quid facitis
quod non licet in sabbatis. Et respondens ihs ad eos dixit
quid hoc scriptum legistis. quod fecit dauid. cum esuriret ipse
et qui cum eo erant. quomodo introiuit in domum dei et
panes propositionis sumpsit. et manducauit. deditque his
qui cum eo erant. quos non licebat edere nisi tantum sacerdotibus.
Et dicebat illis. Quia dominus est filius hominis etiam sabbati.
Factum est autem in alio sabbato. ut introiret in synagogam
et docebat. Et erat ibi homo cui manus dextera erat
arida. Insidiabantur autem scribe et pharisei si sabbato
curaret. ut inuenirent unde accusarent eum. Ipse
autem sciebat cogitationes eorum. et ait homini qui habebat
manum aridam. Surge et sta in medio. Qui exsurgens
stetit. Ait autem ad illos ihs. Interrogo uos si licet
sabbatis benefacere an male. animam saluam facere an
perdere. Et circumspectis omnibus dixit homini. Extende
manum tuam. Quod fecit. et restituta est manus ei.
Ipsi autem repleti sunt insipientia. et colloquebantur
ad inuicem quid nam facerent de ihu. Factum est autem
in diebus illis. exiit in montem orare. et erat pernoctans
in oratione dei. Et cum dies factus esset uocauit
discipulos suos. et elegit xii. ex ipsis. quos et apostolos
nominauit. Symonem qui cognominauit petrum. et
andream fratrem eius. Iacobum. et iohannem. Philippum.
et bartholomeum. Matheum. et thomam. Iacobum alphei
et symonem qui uocatur zelotes. Iudam iacobi
et iudam scarioth qui fuit proditor. Et descendens cum illis stetit in loco campestri. et turba
discipulorum eius. et multitudo copiosa plebis ab omni
Iudea et Ierusalem. et maritima. et tyri. et sidonis qui
uenerunt ut audirent eum et sanarentur a
languoribus suis. Et qui uexabantur a spiritibus immundis
curabantur. Et omnis turba quærebat
eum tangere. quia uirtus de illo exibat et sanabat
omnes. Et ipse elevatis oculis suis in discipulos suos dicebat
Beati pauperes. quia uestrum est regnum dei. Beati
qui nunc esuritis. quia saturabimini. Beati
qui nunc fletis. quia ridebitis. Beati eritis
cum oderint uos homines. cum separauerint uos. et exprobrauerint
et eiecerint nomen uestrum tamquam malum propter filium
hominis. Gaudete illa die et exultate. ecce enim
merces uestra multa est in cælo. Secundum hæc enim faciebant
patribus eorum prophetis. Verumtamen ne uobis dicatis
intra uos. Habemus patrem abraham. Dico enim uobis
quoniam potens est deus de lapidibus istis suscitare filios
abrahæ. Verumtamen uobis dico. Quia multi uiduæ erant
in diebus heliæ in israhel. quando clausum est cælum annis tribus
et mensibus sex. cum facta esset fames magna in omni terra.
et ad nullam illarum missus est helias nisi in sarepta
sidonie ad mulierem uiduam. Et multi leprosi erant
in israhel sub heliseo propheta. et nemo eorum mundatus est
nisi naaman syrus. Et repleti sunt omnes ira in synagoga
hec audientes. Et surrexerunt eiecerunt illum extra ciuitatem
et duxerunt illum usque ad supercilium montis
in quo ciuitas illorum ædificata erat. ut præcipitarent eum.
Ipse autem transiens per medium illorum ibat. Et descendit
in capharnaum ciuitatem galilee. et erat docens eos
sabbatis. Et stupebant super doctrina eius. quia in
potestate erat sermo eius. Et erat homo in synagoga
habens spiritum dæmonii immundi. et exclamauit
uoce magna dicens. Sine quid nobis et tibi ihesu nazarene
Venisti perdere nos. Scio te qui sis sanctus dei.
Et increpauit illum ihs dicens. Obmutesce et exi ab eo.
Et cum proiecisset illum dæmonium in medium
exiit ab illo. nihil nocens illum. Et factus est pauor
in omnibus. et colloquebantur ad inuicem dicentes.
Quod est hoc uerbum quia in potestate et uirtute
imperat immundis spiritibus. et exeunt. Et
predicabatur fama de illo in omnem locum regionis.
Et cum surrexisset de synagoga intrauit in domum
simonis. Socrus autem simonis tenebatur magnis
febribus. et rogauerunt eum pro ea. Et stans super illam
imperauit febri. et dimisit illam. Et continuo
surgens ministrabat illis. Occidente autem sole
omnes quotquot habebant infirmos
languoribus uariis ducebant illos ad eum. At ille
singulis manus imponens curabat eos. Exibant
autem dæmonia a multis clamantia et dicentia
quia tu es filius dei. Et increpans non sinebat ea
loqui. quia sciebant ipsum esse christum. Et
facta die exiit et abiit in desertum locum. et turbæ
requirebant eum. et uenerunt usque ad ipsum. et
detinebant illum ne discederet ab eis. Quibus
ipse ait. Quia et aliis ciuitatibus oportet me
euangelizare regnum dei. quia ideo missus sum.
Et erat predicans in synagogis galilee. Et
factum est cum turbæ irruerent in eum ut audirent
uerbum dei. et ipse stabat secus stagnum genesareth.
Et uidit duas naues stantes secus stagnum. piscatores
autem descenderant et lauabant retia. Ascendens
autem in unam nauem quæ erat simonis. rogauit eum
a terra reducere pusillum. Et sedens de nauicula docebat
turbas. Ut autem cessauit loqui. dixit ad simonem.
Duc in altum. et laxate retia uestra in capturam.
Et respondens simon dixit illi. Præceptor per totam noctem
laborantes nichil cepimus. in uerbo autem tuo laxabo
rete. Et cum hoc fecissent. concluserunt piscium
multitudinem copiosam. Rumpebatur autem rete
eorum. Et annuerunt sociis qui erant in alia nauigio
ut uenirent et adiuuarent eos. Et uenerunt et
impleuerunt ambas naues. ita ut pene mergerentur.
Quod cum uidisset simon petrus procidit ad genua
ihu dicens. Exi a me quia homo peccator sum domine.
Stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo
erant. in captura piscium quam ceperant. Similiter
autem iacobum et iohannem filios zebedei qui erant
socii simonis. Et ait ad simonem ihs. Noli timere.
ex hoc homines eris capiens. Et subductis ad terram
nauibus. relictis omnibus secuti sunt eum. Et factum
est cum esset in una ciuitatum. et ecce uir plenus
lepra. et uidens ihm procidit in faciem. et rogauit eum
dicens. Domine si uis potes me mundare. Et extendens
manum tetigit eum dicens. Volo mundare. Et
confestim lepra discessit ab eo. Et ipse precepit illi
ut nemini dicat. sed ait. Vade et ostende te sacerdoti
et offer pro emundatione tua sicut præcepit
moyses. testimonium illis. Perambulabat autem magis
et ibat de ciuitate in ciuitatem. et turbæ multæ
conueniebant ut audirent. et curarentur ab infirmitatibus
suis. Ipse autem secedebat in desertum et orabat.
Et factum est in una dierum. et ipse sedebat docens.
Erant pharisei sedentes et legis doctores qui
uenerant ex omni castello galilee et iudee et
hierusalem. et uirtus domini erat ad sanandum eos.
Et ecce uiri portantes in lectulo hominem qui erat
paraliticus. et quærebant

VI

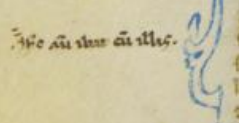

Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix. ut
agnouit q̃ ihc̃ accubuisset in domo pharisei.
attulit alabastrum unguentum. stans retro
secus pedes ei lacrimis coepit rigare pedes ei
capillis capitis sui tergebat. et osculabatur pe
des ei. et unguento unguebat. videns autem pha
riseus qui vocauerat eum. ait intra se dicens
hic si esset propheta sciret utique quae qualis est
mulier que tangit eum quia peccatrix est. Et re
spondens ihc̃ dixit ad illum. Symon habeo tibi aliquid
dicere. ille autem Magister dic. Duo debitores
erant cuidam feneratori. unus debebat denа
rios quingentos. alius l. Non habentibus autem
illis unde reddere donauit utrisque. Quis ergo eo
rum plus diliget. respondens autem simon dixit. Es
timo quia is cui plus donauit. At ille dixit ei.
Recte iudicasti. Et conuersus ad mulierem dixit
simoni. Videsne hanc mulierem. intraui in
domum tuam. aquam pedibus meis non dedisti. haec
autem lacrimis rigauit pedes meos et capillis ca
pitis sui extersit. osculum mihi non dedisti. haec autem ex quo intra
ui non cessauit osculari pedes meos. oleo caput meum
non unxisti. haec autem unguento unxit pedes mo
os. Propter quod dico tibi remittuntur ei peccata multa
quoniam dilexit multum. cui autem minus dimittit
minus diligit. Dixit autem ad illam. Remittuntur
tibi peccata multa. Et coperunt qui simul accu
bebant dicere intra se. Quis est hic qui etiam pec
cata dimittit. Dixit autem ad mulierem. fides tua
te saluam fecit. vade in pace. Et factum est deinceps
et ipse iter faciebat per ciuitates et castella.
praedicans et euangelizans regnum dei. et duode
cim illo. mulieres aliquae quae erant curatae a spiri
tibus immundis et infirmitatibus. Maria
quae vocatur magdalene. de qua daemonia sep
tem exierant. et Johanna uxor chuzae procuratoris herodis
et susanna et aliae multae quae ministrabant
eis de facultatibus suis. Cum autem turba plu
rima conueniret et de ciuitatibus properarent ad ihm
dixit per similitudinem. Exiit qui seminat semi
nare semen suum. Et dum seminat alia cecidit
secus viam. et conculcata est. et volucres caeli comede
runt illud. Et aliud cecidit supra petram. et
natum aruit quia non habebat humorem. Et a
liud cecidit inter spinas. et simul exortae spine
suffocauerunt illud. Et aliud cecidit in terram bo
nam. et ortum fecit fructum centuplum. Haec dicens
clamabat. Qui habet aures audiendi audiat. Interrogabant autem eum discipuli eius. quae esset pa
rabola. Vobis datum est nosse mysterium regni dei.
ceteris autem in parabolis. ut videntes non uideant
et audientes non intelligant. Est autem haec pa
rabola. Semen est uerbum dei. Qui autem secus uia. hi sunt
qui audiunt. deinde uenit diabolus. et tollit uerbum
de corde eorum. ne credentes salui fiant. Nam
qui supra petram qui cum audierint cum gaudio
suscipiunt uerbum. et hi radices non habent qui ad
tempus credunt. et in tempore tentationis recedunt. Quod autem
in spinas cecidit. hi sunt qui audierunt. et a sollicitu
dinibus et diuitiis et uoluptatibus uitae euntes suf
focantur et non referunt fructum. Quod autem in bo
nam. hi sunt qui in corde bono et optimo au
dientes uerbum retinent et fructum afferunt in patien
tia. Nemo autem accendens lucernam operit eam uase aut
subtus lectum ponit. sed supra candelabrum ponit. ut in
trantes lumen uideant. Non est enim occultum quod non
manifestetur. nec absconditum quod non cognoscatur. et in
palam proferatur. Videte ergo quomodo audiatis. Qui e
nim habet dabitur illi. et quicumque non habet etiam quod putat se
habere auferetur abillo. Venerunt autem ad illum mater
et fratres eius et non poterant adire eum prae turba. nun
tiatum est autem illi. Mater tua et fratres tui foris stant uo
lentes te uidere. Ille respondens dixit ad eos. Mater mea
et fratres mei hi sunt qui verbum dei audiunt et faciunt.
Factum est autem in una dierum. et ipse ascendit in nauem et
discipuli eius et dixit ad illos. Transfretemus trans stag
num. ascenderunt. Nauigantibus autem illis
obdormiuit. Et descendit procella uenti in stag
num et complebantur. periclitabantur. Accedentes
suscitauerunt eum dicentes. Praeceptor praeceptor. Ex
surgens autem increpauit uentum et repellentem aquae
cessauit. Et facta est tranquillitas. Dixit autem illis.
Vbi est fides uestra. Timentes mirati sunt dicen
tes ad inuicem. Quis putas hic est. Quia iussis et
patitur aquae et obediunt ei. Et nauigauerunt ad
regionem gerasenorum quae est contra galilaeam. Et cum
egressus esset ad terram. occurrit illi uir quidam qui
habebat daemonia iam temporibus multis. et vestimento
non induebatur. nec in domo manebat. sed in monu
mentis. Hic uidens iesum procidit ante illum et exclamauit uo
ce magna dixit. Quid mihi et tibi iesu fili dei altissimi
obsecro te ne me torqueas. Praecipiebat enim spiri
tui immundo ut exiret ab homine. Multis enim tem
poribus arripiebat eum. et uinciebatur catenis. et
nibus custodiebatur. et rumpebat uincula. et agebatur a
daemonio in desertum. Interrogauit autem illum ihc̃ dicens.
Quod tibi nomen est. At ille dixit legio. Quia intrauerant
erant daemonia multa in eum. Et rogabant illum ne im
peraret illis ut in abyssum irent. Erat autem ibi grex porco
rum multorum pascentium in monte. Et rogabant eum
ut permitteret eos in illos intrare illos. Et
concessit eis ihc̃. Exierunt ergo daemonia ab homine. et intrauerunt in porcos. et
impetum fecit grex per praeceps in stagnum. et suffocatus est. Quod
autem uidentes factum fugerunt. et nuntiauerunt in ciuitatem et in villas. Exierunt autem uidere quod
factum est. et uenerunt ad ihm et inuenerunt hominem sedentem
de quo daemonia exierant. uestitum et sanum mente
ad pedes eius. et timuerunt. Narrauerunt autem illis et qui
uiderant quomodo factus esset sanus a legione. Et rogauerunt
eum omnes multitudo regionis gerasenorum ut discederet abipsis. quia timore magno
tenebantur. Ipse autem ascendens nauem reuersus
est. Et rogabat illum uir a quo daemonia exierant
ut cum eo esset. Dimisit autem eum ihc̃ dicens.

-sus. Redi in domum tuam, et narra quanta tibi fecit deus.
Et abiit per universam civitatem predicans quanta
illi fecisset ihesus.
VII Factum est autem cum redisset ihesus, excepit illum
turba. Erant enim omnes expectantes eum.
Et ecce venit vir cui nomen iairus, et ipse princeps
synagoge erat, et cecidit ad pedes ihesu, rogans
eum ut intraret in domum eius, quia unica filia
erat illi fere annorum .xii. et hec moriebatur. Et
contigit dum iret, a turbis comprimebatur. Et mu-
lier quedam erat in fluxu sanguinis ab an-
nis .xii. que in medicos erogaverat omnem substanti-
am suam, nec ab ullo potuit curari. Accessit retro
et tetigit fimbriam vestimenti eius, et confestim ste-
tit fluxus sanguinis eius. Et ait ihesus: Quis est qui me
tetigit? Negantibus autem omnibus, dixit petrus
et qui cum illo erant: Preceptor, turbe te compri-
munt et affligunt, et dicis: Quis me tetigit?
Et dixit ihesus: Tetigit me aliquis. Nam et ego novi
virtutem de me exisse. Videns autem mulier quia
non latuit, tremens venit, et procidit ante pedes eius,
et ob quam causam tetigerit illum indicavit coram omni populo,
et quemadmodum confestim sanata sit. At ipse dixit
illi: Filia, fides tua te salvam fecit. Vade in pa-
ce. Adhuc illo loquente venit quidam ad prin-
cipem synagoge, dicens ei: quia mortua est filia tua, noli
vexare illum. Ihesus autem, audito hoc verbo, respondit patri pu-
elle: Noli timere, crede tantum, et salva erit. Et cum ve-
nisset ad domum, non permisit intrare secum quemquam
nisi petrum et iohannem et iacobum, et patrem et ma-
trem puelle. Flebant autem omnes et plangebant il-
lam. At ille dixit: Nolite flere. Non enim est mor-
tua puella sed dormit. Et deridebant eum scientes
quia mortua esset. Ipse autem tenens manum eius
clamavit dicens: Puella surge. Et reversus
est spiritus eius. Et surrexit continuo, et iussit illi dari
manducare. Et stupuerunt parentes eius, quibus
precepit ne alicui dicerent quod factum erat.
VIII Convocatis autem .xii. apostolis dedit illis virtutem et po-
testatem super omnia demonia, et ut languores
curarent. Et misit eos predicare regnum dei,
et sanare infirmos. Et ait ad illos: Nichil tule-
ritis in via, neque virgam neque peram, neque pa-
nem, neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis. Et in
quamcumque domum intraveritis, ibi manete, et
inde ne exeatis. Et quicumque non receperint vos,
exeuntes de civitate illa, et pulverem pedum vestro-
rum excutite in testimonium supra illos. Egressi
autem circuibant per castella, evangelizantes et
curantes ubique. Audivit autem herodes tetrarcha
omnia que fiebant ab eo, et hesitabat eo quod di-
ceretur a quibusdam quia iohannes surrexit a mor-
tuis, a quibusdam vero quia helias apparuit, ab
aliis autem quia propheta unus de antiquis surrexit.
Et ait herodes: Iohannem ego decollavi. Quis autem est iste
de quo audio ego talia? Et querebat videre
eum. Et reversi apostoli narraverunt illi quecumque fece-
runt. Et assumptis illis, secessit seorsum in locum
desertum qui est bethsaide. Quod cum cognovissent
turbe, secute sunt eum. Et excepit illos, et loque-
batur illis de regno dei. Et eos qui cura indige-
bant sanabat. Dies autem ceperat declinare. Et acce-
dentes .xii. dixerunt illi: Dimitte turbas, ut
euntes in castella villasque que circa sunt diver-
tant et inveniant escas, quia hic in loco deser-
to sumus. Ait autem ad illos: Vos date illis mandu-
care. At illi dixerunt: Non sunt nobis plus quam quin-
que panes et duo pisces, nisi forte nos eamus et ema-
mus in omnem hanc turbam escas. Erant autem
fere viri quinque milia. Ait autem ad discipulos
suos: Facite illos discumbere per convivia quinqua-
genos. Et ita fecerunt. Et discumbere fecerunt omnes.
Acceptis autem .v. panibus et duobus piscibus, respe-
xit in celum, et benedixit illos et fregit, et distribu-
it discipulis suis ut ponerent ante turbas.
Et manducaverunt omnes et saturati sunt. Et su-
blatum est quod superfuit illis fragmentorum cophini
.xii. Et factum est cum solus esset orans, erant et
cum illo discipuli, et interrogavit illos dicens:
Quem me dicunt esse turbe? At illi responderunt
et dixerunt: Iohannem baptistam. Alii autem he-
liam. Alii vero quia propheta unus de prioribus surrexit.
Dixit autem illis: Vos autem quem me esse dicitis?
Respondens symon petrus dixit: Christum dei. At ille
increpans eos precepit ne cui dicerent hoc, dicens:
Quia oportet filium hominis multa pati et reprobari a senio-
ribus et principibus sacerdotum et scribis, et occidi, et tertia die
resurgere. Dicebat autem ad omnes: Si quis vult
post me venire, abneget semetipsum et tol-
lat crucem suam cotidie, et sequatur me. Qui enim
voluerit animam suam salvam facere, perdet eam. Nam
qui perdiderit animam suam propter me, salvam faciet eam.
Quid enim proficit homo si lucretur universum
mundum, se autem ipsum perdat et detrimentum sui fa-
ciat? Nam qui me erubuerit et meos ser-
mones, hunc filius hominis erubescet cum ve-
nerit in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum.
Dico autem vobis vere: sunt aliqui hic stantes
qui non gustabunt mortem donec videant
regnum dei.
VIIII Factum est autem post hec verba fere dies octo, et
assumpsit petrum et iohannem et iacobum,
et ascendit in montem ut oraret. Et factum est dum
oraret species vultus eius altera, et vestitus eius albus
refulgens. Et ecce duo viri loquebantur
cum illo. Erant autem moyses et helyas, vi-
si in maiestate, et dicebant excessum eius quem com-
pleturus erat in ierusalem. Petrus vero et qui cum
illo erant gravati erant somno, et evigilantes
viderunt maiestatem eius et duos viros qui sta-
bant cum illo. Et factum est cum discederent ab illo,
ait petrus ad ihesum: Preceptor, bonum est nos hic esse,
et faciamus tria tabernacula: unum tibi et unum mo-

vni Helie: nesciens quid diceret. Hec autem il-
lo loquente facta est nubes et obumbravit eos et
timuerunt intrantibus illis in nubem. Et vox facta est
de nube dicens. Hic est filius meus dilectus ipsum
audite. Et dum fieret vox inventus est Ihesus solus.
Et ipsi tacuerunt. At illi ignorabant verbum istud
erat velatum ante eos ut non sentirent illud.
Et timebant interrogare eum de hoc verbo. Intra-
vit autem cogitatio in eos quis eorum esset maior.
At Ihesus videns cogitationes cordis illorum, apprehen-
dens puerum statuit eum secus se. Et ait illis. Qui-
cumque susceperit puerum istum in nomine meo me re-
cipit. Et quicumque me receperit: recipit eum qui
me misit. Nam qui minor est inter omnes vos, hic ma-
ior est. Respondens autem Iohannes dixit. Preceptor vidi-
mus quendam in nomine tuo eicientem demonia, et prohi-
buimus eum quia non sequitur nobiscum. Et
ait ad illum Ihesus. Nolite prohibere. Qui enim non est
adversus vos pro vobis est. Factum est autem dum conplen-
tur dies assumptionis eius. Et ipse faciem suam fir-
mavit ut iret Ierusalem. Et misit nuntios ante con-
spectum suum. Et euntes intraverunt in civitatem
Samaritanorum ut pararent illi. Et non receperunt
eum quia facies eius erat euntis in Ierusalem. Cum
vidissent autem discipuli eius Iacobus et Iohannes dixerunt.
Domine vis dicimus ut ignis descendat de celo et consu-
mat illos. Et conversus increpavit illos et dixit. Nescitis
cuius spiritus estis. Filius hominis non venit animas perdere sed
salvare. Et abierunt in aliud castellum. Fac-
tum est autem ambulantibus illis in via, dixit quidam
ad illum. Sequar te quocumque ieris. Et ait illi
Ihesus. Vulpes foveas habent et volucres celi nidos.
Filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Ait
autem ad alium. Sequere me. Ille autem dixit. Domine per-
mitte mihi primum ire et sepelire patrem meum. Dixit-
que ei Ihesus. Sine ut mortui sepeliant mortu-
os suos. Tu autem vade et annuntia regnum Dei. Et
ait alter. Sequar te domine, sed primum permitte mihi re-
nuntiare his qui domi sunt. Ait ad illum Ihesus.
Nemo mittens manum suam in aratrum et aspiciens
retro aptus est regno Dei.
X Post hec autem designavit dominus et alios lxx duos.
Et misit illos binos ante faciem suam in omnem civi-
tatem et locum quo erat ipse venturus. Et dicebat illis.
Messis quidem multa operarii autem pauci. Rogate
ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam.
Ite. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos.
Nolite portare sacculum neque peram neque calciamen-
ta. Et neminem per viam salutaveritis. In quamcumque
domum intraveritis primum dicite. Pax huic domu-
i. Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illam
pax vestra. Sin autem ad vos revertetur. In eadem
domo manete edentes et bibentes que apud illos
sunt. Dignus enim operarius mercede sua. Noli-
te transire de domo in domum. Et in quamcumque civitatem
intraveritis et susceperint vos, manducate que
apponuntur vobis. Et curate infirmos qui in illa

sunt. Et dicite illis. Appropinquavit in vos regnum
Dei. In quamcumque autem civitatem intraveritis et non receperint
vos, exeuntes in plateas eius dicite. Etiam pulverem
qui adhesit nobis de civitate vestra extergimus in vos. Tamen
hoc scitote quia appropinquabit regnum Dei. Dico
vobis quia Sodomis in illa die remissius erit quam
illi civitati. Ve tibi Corozaim. Ve tibi Bethsaida.
quia si in Tyro et Sydone facte fuissent virtutes que
in vobis facte sunt, olim in cilicio et cinere sedentes pe-
niterent. Verumtamen Tyro et Sydoni remissius erit in iu-
dicio quam vobis. Et tu Capharnaum usque in celum exalta-
ta usque ad infernum demergeris. Qui vos audit me
audit. Et qui vos spernit me spernit. Qui autem me spernit
spernit eum qui me misit. Reversi sunt autem lxx
duo cum gaudio dicentes. Domine et demonia subi-
ciuntur nobis in nomine tuo. Et ait illis. Videbam Satha-
nam sicut fulgur de celo cadentem. Ecce dedi vobis
potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones et super
omnem virtutem inimici. Et nichil vos nocebit. Verumtamen
in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiciuntur.
Gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in celis. In
ipsa hora exultavit Spiritu Sancto et dixit. Confiteor tibi
domine pater celi et terre quod abscondisti hec a sapientibus
et prudentibus et revelasti ea parvulis. Etiam pater quia sic
placuit ante te. Omnia mihi tradita sunt a patre meo.
Et nemo scit qui sit filius nisi pater et qui sit pater nisi filius et cui
filius voluerit revelare. Et conversus ad discipulos su-
os dixit. Beati oculi qui vident que videtis. Dico enim
vobis quod multi reges et prophete voluerunt videre que vos vi-
detis et non viderunt, et audire que auditis et non au-
dierunt. Et ecce quidam legisperitus surrexit
temptans illum et dicens. Quid faciendo vitam eternam
possidebo. At ille dixit ad eum. In lege quid scrip- quomodo legis
tum est. Ille respondens dixit. Diliges dominum Deum tuum
ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus vir-
ibus tuis et ex omni mente tua, et proximum tuum sicut te ipsum.
Dixitque ei. Recte respondisti. Hoc fac et vives. Ille autem
volens iustificare se ipsum dixit ad Ihesum. Et quis
est meus proximus. Suspiciens autem Ihesus dixit. Homo quidam desce-
debat ab Ierusalem in Iericho et incidit in latrones. Qui
etiam despoliaverunt eum et plagis inpositis abi-
erunt semivivo relicto. Accidit autem ut sacerdos
quidam descenderet eadem via et viso illo preterivit. Simi-
liter et levita cum esset secus locum et videns eum miseri-
cordia motus est. Et appropians alligavit vulnera eius infun-
dens oleum et vinum. Et imponens illum in iumentum
suum duxit in stabulum et curam eius egit. Et altera
die protulit duos denarios et dedit stabulario et
ait. Curam illius habe et quodcumque supererogaveris ego
cum rediero reddam tibi. Quis horum trium videtur tibi
proximus fuisse illi qui incidit in latrones. At ille
dixit. Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Ihesus.
Vade et tu fac similiter. Factum est autem dum irent et ipse
intravit in quoddam castellum. Et mulier quedam nomine
Martha excepit illum in domum suam. Et huic
erat soror nomine Maria, que etiam sedens secus pedes
domini audiebat verbum illius. Martha autem sata-

Levita et videns eum pertransiit. Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum et

et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his que viderant. Factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte occurrit illis turba multa. Et ecce vir de turba exclamavit dicens. Magister obsecro te respice in filium meum quia unicus est mihi. Et ecce spiritus apprehendit illum et subito clamat et elidit et dissipat eum cum spuma et vix discedit dilanians eum. Et rogavi discipulos tuos ut eicerent illum et non potuerunt. Respondens autem Ihesus dixit. O generatio infidelis et perversa usque quo ero apud vos et patiar vos. Adduc huc filium tuum. Et cum accederet elisit illum demonium et dissipavit. Et increpavit Ihesus spiritum inmundum et sanavit puerum et reddidit illum patri eius. Stupebant autem omnes in magnitudine Dei. Omnibusque mirantibus in omnibus que faciebat dixit ad discipulos suos. In cordibus vestris sermones istos. Filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum.

(ponite vos)

gebat circa frequens ministerium. Que stetit et ait
Domine non est tibi cure quod soror mea reliquit me so
lam ministrare. Dic ergo illi ut me adiuvet. Et re
spondens dixit illi dominus. Martha. martha. sollici
ta es et turbaris erga plurima. Porro unum est ne
cessarium. Maria optimam partem elegit que non auferetur
ab ea.

XI Et factum est cum esset in loco quodam orans ut cessa
vit dixit unus ex discipulis eius ad eum. Domine do
ce nos orare sicut et Iohannes docuit discipulos suos. Et
ait illis. Cum oratis dicite. Pater noster qui es in celis.
Sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Panem
nostrum cotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis
peccata nostra. Siquidem et nos ipsi dimittimus omni debenti no
bis. Et ne nos inducas in temptationem. Et ait ad il
los. Quis vestrum habebit amicum et ibit ad illum medi
a nocte et dicet illi. Amice commoda mihi tres panes
quoniam amicus meus venit de via ad me et non habeo quod po
nam ante illum. Et ille deintus respondens dicat. Noli mi
hi molestus esse. Iam ostium clausum est et pueri mei me
cum sunt in cubili. Non possum surgere et dare tibi. Et
ille si perseveraverit pulsans dico vobis et si non da
bit illi surgens eo quod amicus eius sit propter improbitatem tamen
eius surget et dabit illi quotquot habet necessarios. Et ego di
co vobis. Petite et dabitur vobis. Querite et invenietis.
Pulsate et aperietur vobis. Omnis enim qui petit ac
cipit. Et qui querit invenit. Et pulsanti aperietur. Quis
autem ex vobis patrem petit panem. numquid lapidem dabit
illi. Aut piscem. numquid pro pisce serpentem dabit il
li. Aut si petierit ovum numquid porriget illi scor
pionem. Si ergo vos cum sitis mali nostis bona data
dare filiis vestris. quanto magis pater vester de celo da
bit spiritum bonum petentibus se. Et erat eiciens de
monium. et illud erat mutum. Et cum eiecisset de
monium. locutus est mutus. et admirate sunt turbe.
Quidam autem ex eis dixerunt. In beelzebub
principe demoniorum eicit demonia. Et alii temptan
tes signum de celo querebant ab illo. Ipse autem ut
vidit cogitationes eorum dixit eis. Omne regnum in se
ipsum divisum desolabitur. et domus supra domum ca
det. Si autem et sathanas in se ipsum divisus est quo
modo stabit regnum ipsius. quia dicitis in beelzebu
b me eicere demonia. Si autem ego in beelzebub e
icio demonia. filii vestri in quo eiciunt. Ideo ipsi
iudices vestri erunt. Porro si in digito dei eicio de
monia. profecto pervenit in vos regnum dei. Cum
fortis armatus custodit atrium suum in pace sunt
ea que possidet. Si autem fortior illo superveniens
vicerit eum universa arma eius auferet in quibus
confidebat. et spolia eius distribuet. Qui non est mecum
adversum me est. Et qui non colligit mecum disper
git. Cum immundus spiritus exierit ab homine. ambu
lat per loca inaquosa. querens requiem. et non inve
niens dicit. Revertar in domum meam unde exivi.
Et cum venerit invenit scopis mundatam et
onata Et tunc vadit et assumit septem alios spiritus ne
quiores se. et ingressi habitant ibi. Et fiunt novis

sima hominis illius peiora prioribus. Factum est autem cum
hec diceret. extollens vocem quedam mulier de turba
dixit. Beatus venter qui te portavit. et ubera que
suxisti. At ille dixit. Quinimmo beati qui audi
unt verbum dei. et custodiunt illud. Turbis autem
concurrentibus cepit dicere. Generatio hec generatio ne
quam est. Signum querit et signum non dabitur il
li. nisi signum Ione prophete. Nam sicut Ionas fu
it signum Ninivitis. ita erit et filius hominis generationi
isti. Regina austri surget in iudicio cum
viris generationis huius. et condempnabit illos. quia ve
nit a finibus terre audire sapientiam Salomonis.
Et ecce plus Salomone hic. Viri Ninivite
surgent in iudicio cum generatione hac. Et condemp
nabunt illam quia penitentiam egerunt ad predicati
onem Ione. Et ecce plus quam Iona hic. Nemo
lucernam accendit et in abscondito ponit. neque sub
modio sed supra candelabrum. ut qui ingrediuntur
lumen videant. Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si
oculus tuus fuerit simplex. totum corpus tuum lu
cidum erit. Si autem nequam fuerit. etiam corpus
tuum tenebrosum erit. Vide ergo ne lumen
quod in te est tenebre sint. Si ergo totum corpus tuum lu
cidum fuerit non habens aliquam partem tenebrarum erit lu
cidum totum. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit
te. Et cum loqueretur rogavit eum quidam pha
riseus. ut pranderet apud se. Et ingressus recubuit.
Phariseus autem cepit intra se reputans dicere. Quare
non baptizatus esset ante prandium. Et ait dominus ad illum.
Nunc vos pharisei quod deforis est calicis et cati
ni mundatis quod autem intus est vestrum plenum est rapina
et iniquitate. Stulti nonne qui fecit quod deforis
est. etiam id quod intus est fecit. Verumtamen quod superest date
helemosinam. et ecce omnia munda sunt vobis. Sed ve
vobis pharisei quia decimatis mentam et rutam
et omne olus. et preteritis iudicium et caritatem dei.
Hec autem oportuit facere et illa non omittere. Ve vobis
pharisei quia diligitis primas cathedras in sy
nagogis. et salutationes in foro. Ve vobis
quia estis ut monumenta que non apparent et homines
ambulantes supra nesciunt. Respondens autem quidam ex legis peritis ait illi. Magister hec dicens etiam nobis *[margin: gdi]*
legis peritis ait illi. Magister hec dicens etiam nobis
contumeliam facis. At ille ait. Et vobis legis peritis
ve. quia oneratis homines oneribus que non possunt *[margin: portari]*
portari. et ipsi uno digito vestro non tangitis sar
cinas. Ve vobis quia edificatis monumenta pro
phetarum. patres autem vestri occiderunt illos. Profecto te
stificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum.
quoniam quidem ipsi eos occiderunt. vos autem edificatis
eorum sepulchra. Propterea et sapientia dei dixit. Mittam
ad illos prophetas et apostolos. et ex illis occident et perse
quentur. ut inquiratur sanguis omnium prophetarum
qui effusus est a constitutione mundi a generatione
ista. A sanguine Abel iusti. usque ad sanguinem
Zacharie. qui periit inter altare et edem. Ve vobis
legis peritis quia tulistis clavem scientie. ipsi non intro
istis. et eos qui introibant prohibuistis.

Amen dico vobis requiretur ab hac generatione.

XII

Cum hec ad illos diceret, ceperunt pharisei et legisperiti graviter insistere et os eius opprimere de multis, insidiantes ei et querentes aliquid capere de ore eius ut accusarent eum. Multis autem turbis circumstantibus ita ut se invicem conculcarent, cepit dicere ad discipulos suos: Attendite a fermento phariseorum quod est ypocrisis. Nichil autem opertum est quod non reveletur, neque absconditum quod non sciatur. Quoniam que in tenebris dixistis, in lumine dicentur; et quod in aurem locuti estis in cubiculis, predicabitur in tectis. Dico autem vobis amicis meis, ne terreamini ab his qui occidunt corpus et post hec non habent amplius quid faciant. Ostendam autem vobis quem timeatis: timete eum qui postquam occiderit habet potestatem mittere in gehennam. Ita dico vobis, hunc timete. Nonne quinque passeres veneunt dipondio? et unus ex illis non est in oblivione coram deo. Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus pluris estis vos. Dico autem vobis, omnis quicumque confessus fuerit me coram hominibus, et filius hominis confitebitur illum coram angelis dei. Qui autem negaverit me coram hominibus, denegabitur coram angelis dei. Et omnis qui dicit verbum in filium hominis, remittetur illi; ei autem qui in spiritum sanctum blasphemaverit, non remittetur. Cum autem inducent vos in synagogas et ad magistratus et potestates, nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis. Spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora que oporteat dicere. Ait autem ei quidam de turba: Magister, dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem. At ille dixit ei: Homo, quis me constituit iudicem aut divisorem super vos? Dixitque ad illos: Videte et cavete ab omni avaritia, quia non in abundantia cuiusquam vita eius est ex his que possidet. Dixit autem similitudinem ad illos dicens: Hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager attulit. Et cogitabat intra se dicens: Quid faciam, quia non habeo quo congregem fructus meos? Et dixit: Hoc faciam: destruam horrea mea et maiora faciam, et illuc congregabo omnia que nata sunt michi et bona mea, et dicam anime mee: Anima, habes multa bona posita in annos plurimos: requiesce, comede, bibe, epulare. Dixit autem illi deus: Stulte, hac nocte animam tuam repetunt a te; que autem parasti cuius erunt? Sic est qui sibi thesaurizat et non est in deum dives. Dixitque ad discipulos suos: Ideo dico vobis, nolite solliciti esse anime quid manducetis, neque corpori quid vestiamini. Anima plus est quam esca, et corpus plus est quam vestimentum. Considerate corvos, quia non seminant neque metunt, quibus non est cellarium neque horreum, et deus pascit illos. Quanto magis vos pluris estis illis. Quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum? Si ergo neque quod minimum est potestis, quid de ceteris solliciti estis? Considerate lilia quomodo crescunt: non laborant neque nent. Dico autem vobis, quia nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis. Si autem fenum quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur, deus sic vestit,

quanto magis vos pusille fidei. Et vos nolite querere quid manducetis aut quid bibatis, et nolite in sublime tolli. Hec enim omnia gentes mundi querunt. Pater autem vester scit quoniam his indigetis. Verumtamen querite regnum dei, et hec omnia adicientur vobis. Nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. Vendite que possidetis et date elemosinam. Facite vobis sacculos qui non veterascunt, thesaurum non deficientem in celis, quo fur non appropiat neque tinea corrumpit. Ubi enim thesaurus vester est, ibi et cor vestrum erit. Sint lumbi vestri precincti, et lucerne ardentes in manibus vestris, et vos similes hominibus expectantibus dominum suum quando revertatur a nuptiis, ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei. Beati servi illi quos cum venerit dominus invenerit vigilantes. Amen dico vobis quod precinget se et faciet illos discumbere, et transiens ministrabit illis. Et si venerit in secunda vigilia et si in tertia vigilia venerit et ita invenerit, beati sunt servi illi. Hoc autem scitote, quia si sciret paterfamilias qua hora fur veniret, vigilaret utique et non sineret perfodi domum suam. Et vos estote parati, quia qua hora non putatis filius hominis veniet. Ait autem ei Petrus: Domine, ad nos dicis hanc parabolam an et ad omnes? Dixit autem dominus: Quis putas est fidelis dispensator et prudens quem constituit dominus super familiam suam ut det illis in tempore tritici mensuram? Beatus ille servus quem cum venerit dominus invenerit ita facientem. Vere dico vobis quia supra omnia que possidet constituet illum. Quod si dixerit servus ille in corde suo: Moram facit dominus meus venire, et ceperit percutere pueros et ancillas, et edere et bibere et inebriari, veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit, et dividet eum, partemque eius cum infidelibus ponet. Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui et non preparavit et non fecit secundum voluntatem eius, vapulabit multis. Qui autem non cognovit et fecit digna plagis, vapulabit paucis. Omni autem cui multum datum est, multum queretur ab eo; et cui commendaverunt multum, plus petent ab eo. Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur? Baptismo autem habeo baptizari, et quomodo coartor usque dum perficiatur! Putatis quia pacem veni dare in terram? Non, dico vobis, sed separationem. Erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi, tres in duos et duo in tres dividentur: pater in filium et filius in patrem suum, mater in filiam et filia in matrem, socrus in nurum suam et nurus in socrum suam. Dicebat autem et ad turbas: Cum videritis nubem orientem ab occasu, statim dicitis: Nimbus venit, et ita fit. Et cum austrum flantem, dicitis: Quia estus erit, et fit. Ypocrite, faciem celi et terre nostis probare; hoc autem tempus quomodo non probatis? Quid autem et a vobis ipsis non iudicatis quod iustum est? Cum autem vadis cum adversario tuo ad principem in via da operam

illum ab illo, ne forte trahat te ad iudicem, et iudex tradat te exactori, et exactor mittat te in carcerem. Dico tibi, non exies inde, donec et novissimum quadrantem reddas.

XIII

Aderant autem quidam ipso in tempore nuntiantes illi de Galileis, quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiis eorum. Et respondens dixit illis: Putatis quod hi Galilei prae omnibus Galileis peccatores fuerunt, quia talia passi sunt? Non, dico vobis: sed nisi paenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. Sicut illi decem et octo, supra quos cecidit turris in Siloam, et occidit eos: putatis quia et ipsi debitores fuerint praeter omnes homines habitantes in Ierusalem? Non, dico vobis: sed si non paenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. Dicebat autem hanc similitudinem: Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua, et venit quaerens fructum in illa, et non invenit. Dixit autem ad cultorem vineae: Ecce anni tres sunt ex quo venio quaerens fructum in ficulnea hac, et non invenio: succide ergo illam: ut quid etiam terram occupat? At ille respondens dicit illi: Domine, dimitte illam et hoc anno, usque dum fodiam circa illam, et mittam stercora: et siquidem fecerit fructum, succides eam.

sin autem in futurum

Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis. Et ecce mulier, quae habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo: et erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere. Quam cum videret Iesus, vocavit eam ad se, et ait illi: Mulier, dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi manus, et confestim erecta est, et glorificabat Deum. Respondens autem archisynagogus, indignans quia sabbato curasset Iesus, dicebat turbae: Sex dies sunt in quibus oportet operari: in his ergo venite, et curamini, et non in die sabbati. Respondens autem ad illum Dominus dixit: Hypocritae, unusquisque vestrum sabbato non solvit bovem suum aut asinum a praesepio, et ducit adaquare? Hanc autem filiam Abrahae, quam alligavit Satanas ecce decem et octo annis, non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati? Et cum haec diceret, erubescebant omnes adversarii eius: et omnis populus gaudebat in universis, quae gloriose fiebant ab eo. Dicebat ergo: Cui simile est regnum Dei, et cui simile aestimabo illud? Simile est grano sinapis, quod acceptum homo misit in hortum suum, et crevit, et factum est in arborem magnam.

et volucres celi requieverunt in ramis eius

Et iterum dixit: Cui simile aestimabo regnum Dei? Simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinae sata tria, donec fermentaretur totum. Et ibat per civitates et castella, docens, et iter faciens in Ierusalem. Ait autem illi quidam: Domine, si pauci sunt qui salvantur? Ipse autem dixit ad illos: Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico vobis, quaerent intrare, et non poterunt. Cum autem intraverit paterfamilias, et clauserit ostium, et incipietis foris stare, et pulsare ostium, dicentes: Domine, aperi nobis: et respondens dicet vobis: Nescio vos unde sitis: tunc incipietis dicere: Manducavimus coram te, et bibimus, et in plateis nostris docuisti. Et dicet vobis: Nescio vos unde sitis: discedite a me omnes operarii iniquitatis. Ibi erit fletus et stridor dentium: cum videritis Abraham, et Isaac, et Iacob, et omnes prophetas in regno Dei, vos autem expelli foras. Et venient ab oriente et occidente, et aquilone et austro, et accumbent in regno Dei. Et ecce sunt novissimi qui erant primi, et sunt primi qui erant novissimi. In ipsa die accesserunt quidam Pharisaeorum, dicentes illi: Exi, et vade hinc: quia Herodes vult te occidere. Et ait illis: Ite, et dicite vulpi illi: Ecce eicio daemonia, et sanitates perficio hodie et cras, et tertia die consummor. Verumtamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare: quia non capit prophetam perire extra Ierusalem. Ierusalem, Ierusalem, quae occidis prophetas, et lapidas eos qui mittuntur ad te, quotiens volui congregare filios tuos, quemadmodum avis nidum suum sub pennis, et noluisti? Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta. Dico autem vobis, quia non videbitis me donec veniat cum dicetis: Benedictus qui venit in nomine Domini.

XIIII

Et factum est cum intraret Iesus in domum cuiusdam principis Pharisaeorum sabbato manducare panem, et ipsi observabant eum. Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum. Et respondens Iesus dixit ad legisperitos et Pharisaeos, dicens: Si licet sabbato curare? At illi tacuerunt. Ipse vero apprehensum sanavit eum, ac dimisit. Et respondens ad illos dixit: Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet, et non continuo extrahet illum die sabbati? Et non poterant ad haec respondere illi. Dicebat autem et ad invitatos parabolam, intendens quomodo primos accubitus eligerent, dicens ad illos: Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit invitatus ab eo, et veniens is qui te et illum vocavit, dicat tibi: Da huic locum: et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere. Sed cum vocatus fueris, vade, recumbe in novissimo loco: ut, cum venerit qui te invitavit, dicat tibi: Amice, ascende superius. Tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus: quia omnis qui se exaltat, humiliabitur: et qui se humiliat, exaltabitur. Dicebat autem et ei qui se invitaverat: Cum facis prandium aut cenam, noli vocare amicos tuos, neque fratres tuos, neque cognatos, neque vicinos divites: ne forte et ipsi te reinvitent, et fiat tibi retributio. Sed cum facis convivium, voca pauperes, debiles, claudos, et caecos: et beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum. Haec cum audisset quidam de simul discumbentibus, dixit illi: Beatus qui manducabit panem in regno Dei. At ipse dixit ei: Homo quidam fecit cenam magnam, et vocavit multos. Et misit servum suum hora cenae dicere invitatis ut venirent, quia iam parata sunt omnia. Et coeperunt simul omnes excusare. Primus dixit ei: Villam emi, et necesse habeo exire et videre illam: rogo te, habe me excusatum. Et alter dixit: Iuga boum emi quinque, et eo probare illa: rogo te, habe me excusatum. Et alius dixit: Uxorem duxi, et ideo non possum venire. Et reversus servus nuntiavit haec domino suo. Tunc iratus paterfamilias, dixit servo suo: Exi cito in plateas et vicos civitatis: et pauperes, ac debiles, et caecos, et claudos introduc huc. Et ait servus: Domine, factum est ut imperasti, et adhuc locus est. Et ait dominus servo: Exi in

uias et sepes et compelle intrare ut impleatur domus
mea. Dico autem uobis quod nemo uirorum illorum qui uo
cati sunt gustabit cenam meam. Ibant autem turbe
multe cum eo. Et conuersus dixit ad illos. Si quis uenit
ad me et non odit patrem suum et matrem et uxorem et fili
os et fratres et sorores. adhuc autem et animam suam. non potest
meus esse discipulus. et qui non baiulat crucem suam et
uenit post me. non potest meus esse discipulus. Quis enim ex
uobis uolens turrim edificare: nonne prius sedens
computat sumptus. qui necessarii sunt. si habet ad perficien
dum. Ne posteaquam posuerit fundamentum. et non potu
erit perficere. omnes qui uident incipiant illudere ei dicentes.
Quia hic homo cepit edificare. et non potuit consum
mare. Aut quis rex iturus committere bellum. aduersus alium
regem. nonne sedens prius cogitat si possit. cum .x.
milibus occurrere ei. qui cum .xx. milibus uenit ad se. Alio
quin adhuc illo longe agente legationem ro
gat ea que pacis sunt.
XV Sic ergo omnis ex uobis. qui non renuntiat omnibus
que possidet. non potest meus esse discipulus. Bonum
est sal. Si autem sal quoque euanuerit in quo condietur
neque in terram. neque in sterquilinium utile est. sed foras mit
tetur. Qui habet aures audiendi audiat. Erant autem ad ihesum
appropinquantes ad eum publicani et peccatores. ut
audirent illum. et murmurabant pharisei
et scribe dicentes. Quia hic peccatores recipit. et man
ducat cum illis. Et ait ad illos parabolam istam dicens.
Quis ex uobis homo qui habet .c. oues. et si perdiderit unam
ex illis. nonne dimittit nonaginta nouem in de
serto. et uadit ad illam que perierat donec inueniat
illam. Et cum inuenerit imponit in humeros suos
gaudens. Et ueniens domum conuocat amicos
et uicinos dicens illis. Congratulamini mihi. quia inue
ni ouem meam que perierat. Dico uobis quod ita gaudi
um erit in celo super uno peccatore penitentiam agente.
quam super nonaginta nouem iustis qui non indi
gent penitentia. Aut que mulier habens dragmas .x. si per
diderit dragmam unam. nonne accendit lucernam et
euertit domum. et querit diligenter donec inueniat.
Et cum inuenerit conuocat amicas. et uicinas dicens.
Congratulamini mihi. quia inueni dragmam que
perieram. Ita dico uobis gaudium erit coram
angelis dei. super uno peccatore penitentiam agente. Ait autem.
Homo quidam habuit duos filios. et dixit adolescentior
ex illis patri. Pater da mihi portionem substantie que me con
tingit. Et diuisit illis substantiam. Et non post multos dies
congregatis omnibus. adolescentior filius peregre
profectus est in regionem longinquam. et ibi dissipauit
substantiam suam uiuendo luxuriose. Et postquam
omnia consummasset. facta est fames ualida in regione
illa. et ipse cepit egere. Et abiit. et adhesit uni ciuium
regionis illius. et misit illum in uillam suam ut
pasceret porcos. et cupiebat implere uentrem suum de si
liquis quas porci manducabant. et nemo illi
dabat. In se autem reuersus dixit. Quanti mercennarii
in domo patris mei habundant panibus.
ego autem hic fame pereo. Surgam et ibo ad patrem

meum et dicam illi. Pater peccaui in celum et coram te
iam non sum dignus uocari filius tuus. fac me sicut
unum ex mercennariis tuis. Et surgens uenit ad
patrem suum. Cum autem longe adhuc esset uidit
illum pater ipsius. et misericordia motus est. Et accurrens ceci
dit super collum eius et osculatus est illum. Dixitque ei filius
Pater peccaui in celum et coram te. Iam non sum dig
nus uocari filius tuus. Dixit autem pater ad seruos suos.
Cito proferte stolam primam. et induite illum. et da
te anulum in manum eius. et calciamenta in pedes. et
adducite uitulum saginatum. et occidite. et man
ducemus et epulemur. quia hic filius meus mortuus fue
rat et reuixit. perierat et inuentus est. Et ceperunt epu
lari. Erat autem filius eius senior in agro. Et cum ue
niret et appropinquaret domui. audiuit sim
phoniam et chorum. et uocauit unum de seruis. et interro
gauit que hec essent. Isque dixit illi. Frater tuus ue
nit et occidit pater tuus uitulum saginatum. quia sal
uum illum recepit. Indignatus est autem et nolebat
introire. Pater ergo illius egressus cepit illum
rogare. At ille respondens dixit patri suo. Ecce tot an
nis seruio tibi et numquam mandatum tuum preteriui.
et numquam dedisti mihi hedum. ut cum amicis
meis epularer. Sed postquam filius tuus hic qui
deuorauit substantiam suam cum meretricibus uenit. oc
cidisti illi uitulum saginatum. At ipse dixit illi.
Fili tu semper mecum es. et omnia mea tua sunt. Epula
ri autem et gaudere oportebat. quia frater tuus hic mor
tuus fuerat et reuixit. perierat et inuentus est. Dice
bat autem ad discipulos suos. Homo quidam erat diues
qui habebat uillicum. et hic diffamatus est apud illum
quasi dissipasset bona ipsius. et uocauit illum et ait illi.
Quid hoc audio de te. Redde rationem uillicationis
tue. Iam enim non poteris uillicare. Ait autem uillic
us secum. Quid faciam quia dominus meus aufert a me
uillicationem. Fodere non ualeo. mendicare erubesco.
Scio quid faciam ut cum amotus fuero recipiant me in
domos suas. Conuocatis itaque singulis debitori
bus domini sui dicebat primo. Quantum debes domino meo. debes
At ille dixit. Centum cados olei. Dixitque illi.
Accipe cautionem tuam. et sede cito scribe .l. Deinde
alio dixit. Tu uero quantum debes? Qui ait. Centum choros
tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas. et scribe octogin
ta. Et laudauit dominus uillicum iniquitatis. quia pru
denter fecisset. quia filii huius seculi prudentiores filiis
lucis in generatione sua sunt. Et ego uobis dico.
Facite uobis amicos de mammona iniquitatis. ut
cum defeceritis recipiant uos in eterna tabernacula.
Qui fidelis est in minimo et in maiore fidelis est. et qui
in modico iniquus est. et in maiore iniquus est. Si ergo
in iniquo mammona fideles non fuistis. quod uerum est quis credet uobis. Et si in alieno fideles non fuistis
quod uestrum est quis dabit uobis. Nemo seruus potest duobus do
minis seruire. Aut enim unum odiet. et alterum dili
get. aut uni adherebit. et alterum contempnet. Non
potestis deo seruire et mammone. Audiebant autem
omnia hec pharisei. qui erant auari. et deridebant
illum. Et ait illis. Vos estis qui iustificatis uos coram

hominibus. Deus autem novit corda vestra. quia quod hominibus
altum est. abhominatio est ante deum. Lex et prophete usque
ad iohannem. ex eo regnum dei evangelizatur. et omnis
in illud vim facit. Facilius est autem celum et terram preterire
quam de lege unum apicem cadere. Omnis qui dimittit
uxorem suam. et ducit alteram mechatur.

XVI Et qui dimissam a viro ducit mechatur.

Homo quidam erat dives. et induebatur purpura
et bysso. et epulabatur cotidie splendide. Et
erat quidam mendicus nomine lazarus. qui iacebat
ad ianuam eius ulceribus plenus. cupiens saturari de
micis. que cadebant de mensa divitis. et nemo illi
dabat. sed et canes veniebant et lingebant ulcera
eius. Factum est autem ut moreretur mendicus et portaretur
ab angelis in sinum habrahe. Mortuus est autem et
dives et sepultus est in inferno. Elevans autem o
culos suos cum esset in tormentis. vidit abraham
a longe. et lazarum in sinu eius. Et ipse clamans di
xit. Pater abraham miserere mei. et mitte lazarum
ut intinguat extremum digiti sui in aquam. ut
refrigeret linguam meam. quia crucior in hac flamma.
Et dixit illi abraham. fili recordare quia rece
pisti bona in vita tua. et lazarus similiter mala. Nunc
autem hic consolatur tu vero cruciaris. Et in his omnibus
inter nos et vos chaos magnum firmatum est. ut hi
qui volunt hinc transire ad vos non possint. neque
inde huc transmeare. Et ait. Rogo te pater. ut mit
tas eum in domum patris mei. habeo enim v. fratres. ut tes
tetur illis. ne et ipsi veniant in hunc locum tormento
rum. Et ait illi habraham. habent moysen et prophetas
audiant illos. At ille dixit. Non pater abraham.
sed si quis ex mortuis ierit ad eos penitentiam agent.
Ait autem illi. Si moysen et prophetas non audiunt
neque si quis ex mortuis resurrexerit credent. Et ait
XVII ad discipulos suos. Impossibile est ut non veniant
scandala. Ve autem illi per quem veniunt. Utilius est illi
si lapis molaris imponatur circa collum eius et pro
iciatur in mare. quam ut scandalizet unum de
pusillis istis. Attendite vobis. Si peccaverit in te frater tuus
increpa illum. et si penitentiam egerit dimitte illi. et si sep
ties in die peccaverit in te. et septies in die conversus
fuerit ad te dicens. penitet me. dimitte illi. Et
dixerunt apostoli domino. Adauge nobis fidem. Dixit
autem dominus. Si haberetis fidem sicut granum sinapis. dice
retis huic arbori moro eradicare. et transplantare
in mare. et obediret vobis. Quis autem vestrum
boves. habens servum arantem aut pascentem. qui regresso de agro
dicat illi statim transi recumbe. et non dicat ei. para
quod cenem. et precinge te et ministra mihi donec manduce
rem et bibam. et post hec tu manducabis et bibes. Num
quid gratiam habet servo illi. quia fecit que ei imperaverat?
Non puto. Sic et vos cum feceritis omnia que precepta sunt
vobis. dicite servi inutiles sumus quod debuimus facere
fecimus. Et factum est dum iret in iherusalem. transi
bat per mediam samariam et galileam. Et cum ingre
deretur quoddam castellum. occurrerunt ei x. viri
leprosi. qui steterunt a longe. et levaverunt vocem
dicentes. Ihesu preceptor miserere nostri. Quos

ut vidit dixit. Ite ostendite vos sacerdotibus. Et
factum est dum irent mundati sunt. Unus autem ex illis ut
vidit quia mundatus est regressus est cum magna voce
magnificans deum. Et cecidit in faciem ante pedes sua
eius gratias agens. et hic erat samaritanus. Respondens
autem ihesus dixit. Nonne x. mundati sunt. et novem ubi
sunt? Non est inventus qui rediret. et daret gloriam
deo. nisi hic alienigena. Et ait illi. Surge vade
quia fides tua te salvum fecit. Interrogatus autem a
phariseis quando venit regnum dei. respondit eis et dixit. Non
venit regnum dei cum observatione. neque dicent. ecce hic
aut ecce illic. Ecce enim regnum dei intra vos est. Et ait
ad discipulos suos. Venient dies quando desiderabitis
videre unum diem filii hominis. et non videbitis. Et dicent
vobis. Ecce hic. ecce illic. nolite ire neque sectemini.
Nam sicut fulgur coruscans de sub celo in ea
que sub celo sunt fulget ita erit filius hominis in di
e sua. Primum autem oportet illum multa pati.
et reprobari a generatione hac. Et sicut factum est in diebus
noe. ita erit et in diebus filii hominis. edebant et bibe
bant. uxores ducebant. et dabantur ad nuptias
usque in diem qua intravit noe in archam. et venit
diluvium et perdidit omnes. Similiter sicut factum est in diebus loth
edebant et bibebant. emebant et vendebant.
plantabant et edificabant. qua die autem exiit
loth a sodomis pluit ignem et sulphur de celo. et omnes
perdidit. Secundum hec erit. qua die filius hominis reve
labitur. In illa hora qui fuerit in tecto. et vasa eius in
domo. ne descendat tollere illa. Et qui in agro similiter
non redeat retro. Memores estote uxoris loth.
Quicumque quesierit animam suam salvare perdet illam. Et qui
cumque perdiderit illam vivificabit eam. Dico vobis illa
nocte erunt duo in lecto uno. unus assumetur
et alter relinquetur. Due erunt in unum. una assume- molentes
tur et altera relinquetur. Duo in agro unus assumetur et
alter relinquetur. Respondentes dicunt illi. Ubi domine? Qui di
xit eis. Ubicumque fuerit corpus. illuc congregabuntur aqui
XVIII le. Dicebat autem et parabolam ad illos. quoniam oportet
semper orare. et non deficere dicens. Iudex quidam
erat in quadam civitate. qui deum non timebat
et hominem non reverebatur. Vidua autem erat quedam
in civitate illa. et veniebat ad eum di
cens. Vindica me de adversario meo. Et nolebat
per multum tempus. Post hec autem dixit intra se. Et
si deum non timeo. nec hominem revereor. tamen quia
molesta est mihi hec vidua vindicabo illam. ne in no
vissimo veniens sugillet me. Ait autem dominus.
Audite quid iudex iniquitatis dicit. Deus autem
non faciet vindictam electorum suorum clamantium
ad se die ac nocte. et patientiam habebit in illis. Dico
vobis quia cito faciet vindictam illorum. Verumtamen
filius hominis veniens. putas inveniet fidem in
terra. Dixit autem ad quosdam qui in se confidebant
tamquam iusti. et aspernabantur ceteros parabolam istam.
Duo homines ascenderunt in templum ut orarent. unus
phariseus. et alter publicanus. Phariseus stans
hec apud se orabat. Deus gratias ago tibi. quia non

sum sicut ceteri hoīm. rapaces. iniusti. adulteri. uel
ut hic publicani. ¶ Ieiuno bis in sabbato. decimo
to oīa que possideo. Et publicanus a longe stans
nolebat oculos suos ad celum leuare. sed percu
tiebat pectus suum dicens. Dē ppitius esto mihi peccatori. A
men dico uob descendit hic iustificatus ab domū
suam ab illo. quia omnis qui se exaltat humilia
bit. et qui se humiliat exaltabit. Afferebant aut
ad illum infantes. ut eos tangeret. Quos cū inde
rent discipuli increpabant illos. ¶ Ihs aut e
uocauit illos dic. Sinite pueros uenire ad me
nolite eos uetare. Talium enī est regnū dī. Am
dico uob. quicūq; non acceperit regnū dī sicut pu
er nō intrabit in illud. Et interrogauit eum quidam
princeps dicens. Magīe bone quid faciendo uitam
eternā possidebo. Dixit aut ei ihs. Quid me dicis bonū. nemo bonus nisi solus deus. Mandata
nosti. Non occides. nō mechabis. nō furtū facies.
nō falsum testimoniū dices. honora patrē tuū et
matrē. Qui ait hec oīa custodiui a iuuentute mea
Quo audito ihs ait illi. Adhuc unū tibi deest.
Omnia quecūq; habes uende et da pauperibus. et habebis
thesaurum in celo. et ueni sequere me. Hec ille audiens
contristatus est. erat enim diues ualde. Videns aut
illum ihs tristē factū dixit. Quā difficile
qui pecunias habent in regnū dī introibunt. Facilius est
camelum per foramen acus transire. q̄ diuitem intrare in regnū
dī. Et dixerunt qui audiebant. Et quis potest
saluus fieri. At ille. Que impossibilia sunt apud
homines possibilia sunt apud deum. Ait aut petrus. Ecce
nos dimisimus oīa. et secuti sumus te. Ait illis. Amen dico uo
bis. nemo est qui reliquerit domum. aut parentes
aut fratres. aut uxorem. aut filios propter regnum dei.
qui non recipiat multo plura in hoc tempore. et in seculo
uenturo uitam eternā.

XVII

Assumpsit aut ihs. xii. et ait illis. Ecce ascen
dimus ierosolymam. et consummabuntur oīa
que scripta sunt per prophetas de filio hominis. tradetur
enim gentibus. et illudetur. et flagellabitur. et conspuetur.
Et postquam flagellauerint occident eum. et die tertia resurget. Et ipsi nichil horum intellexerunt. Erat aut
uerbum istud absconditum ab eis. nec intelligebant quod dicebatur.
Factum est aut cum approximaret iericho. cecus quidam sedebat secus uiam mendicans. Et cum audiret turbam
pertransire interrogabat quid hoc esset. Dixerunt aut ei quod ihs nazarenus transiret.
Et clamauit dicens. Ihu fili dd miserere mei. Et qui precedebant increpabant eum ut taceret. Ipse uero multo magis clamabat. Fili dd
miserere mei. Stans aut ihs iussit eum adduci
illum. Et cum appropinquasset interrogauit illum
dicens. Quid tibi uis faciam. At ille dixit. Dne
ut uideam. Et ihs dixit illi. Respice. fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit. et sequebatur
illum magnificans deum. Et omnis plebs ut uidit dedit laudem deo. Et ingressus perambulabat iericho. Et ecce uir nomine zacheus. et hic erat princeps
publicanorum. et ipse diues. Et querebat uidere ihm
quis esset. et non poterat pre turba quia statura pusillus erat. Et procurrens ascendit arborem
sycomorum. ut uideret illum. qa inde erat transiturus. Et cum uenisset ad locum. suspiciens ihs
uidit illum. et dixit ad eum. Zachee festina
descende. qa hodie in domo tua oportet me ma
nere. Festinauit et descendit. et excepit illum gau
dens. Et cum uiderent omnes murmurabant dicentes.
quod hospitem peccatorem intrauerit. Stans aut zacheus
dixit ad dnm. Ecce dimidium bonorum meorum do
mine do pauperibus. et si quid alicui defraudauerim reddo
quadruplum. Ait ihs ad eum. Quia hodie
salus huic domui facta est. eo quod et ipse filius habra
e. uenit enim filius hois querere et saluum facere
quod perierat. Hec illis audientibus. adiciens dixit pro
pterea quod iherusalem esset. et eos existimarent
quod confestim regnum dei manifestaret. dixit ergo
quidam nobilis abiit in regionem longinquam ac
cipere sibi regnum et reuerti. uocatis aut. x. seruis suis
dedit illis. x. mnas. Et ait ad illos. Negotiamini dum uenio. autem illi oderant illum.
miserunt legationem post illum dicentes. Nolumus
hunc regnare super nos. Et factum est ut rediret
accepto regno. iussit uocari seruos quibus de
derat pecuniam. ut sciret quantum quisq; negotiatus esset. uenit aut primus dicens. Dne mina tua. x.
mnas acquisiuit. Ait illi. Euge bone
fidelis. quia in modico fidelis fuisti. eris potestatem habens super. x. ciuitates. Et alter uenit dicens
Dne mina tua fecit. v. mnas. Et huic ait. Et tu
esto super. v. ciuitates. Item alius uenit dicens. Dne
mina tua quam habui repositum in sudario. timui
enim te quia homo austerus es. Tollis quod non posuisti. et metis quod non seminasti. Dicit ei. De ore
tua te iudico serue nequam. sciebas quod ego austerus sum tollens quod non posui. et metens quod non
seminaui. Et quare non dedisti pecuniam meam ad
mensam. et ego ueniens cum usuris utique exegissem illam. Et astantibus dixit. Auferte ab
illo mnam. et date illi qui. x. mnas habet. Et dixerunt ei. Dne habet. x. mnas. Dico autem uobis quod omni habenti dabitur. et habundabit. ei autem qui non habet. et quod habet auferetur ab eo. Verumtamen
inimicos meos illos qui noluerunt me regnare super se adducite huc. et interficite ante me. Hec dicens. Et
ibat precedens ierosolymam ascendens. Et factum est cum appropinquasset bethfage et bethania
ad montem qui uocatur oliueti. misit
duos discipulos suos dicens. Ite in castellum
quod contra uos est. in quod introeuntes inuenietis
pullum asine alligatum cui nemo unquam hominum sedit. Soluite illum et adducite. Et si quis uos interrogauerit quare soluitis
sic dicetis. quia dns opus habet. Abierunt aut qui missi erant. et inuenerunt

sicut dixit illis, stantem pullum. Solventibus autem illis pullum, dixerunt domini eius ad illos: Quid solvitis pullum? At illi dixerunt: Quia Dominus eum necessarium habet. Et duxerunt illum ad Iesum. Et iactantes vestimenta sua super pullum, imposuerunt Iesum. Eunte autem illo substernebant vestimenta sua in via. Et cum appropinquaret iam ad descensum montis Oliveti, ceperunt omnes turbe descendentium gaudentes laudare Deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus, dicentes: Benedictus qui venit rex in nomine Domini; pax in celo et gloria in excelsis. Et quidam phariseorum de turbis dixerunt ad illum: Magister, increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait: Dico vobis quia si hii tacuerint, lapides clamabunt. Et cum appropinquasset, videns civitatem flevit super illam dicens: Quia si cognovisses et tu, et quidem in hac die tua, que ad pacem tibi; nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient dies in te, et circumdabunt te inimici tui vallo, et coangustabunt te undique, et ad terram prosternent te et filios tuos qui in te sunt, et non relinquent in te lapidem super lapidem, eo quod non cognoveris tempus visitationis tue. Et ingressus in templum cepit eicere vendentes in illo et ementes, dicens illis: Scriptum est quia domus mea domus orationis est; vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et erat docens cotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribe et principes plebis querebant illum perdere, et non inveniebant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat audiens illum. Et factum est in una dierum docente illo populum in templo et evangelizante, convenerunt principes sacerdotum et scribe cum senioribus, et aiunt dicentes ad illum: Dic nobis in qua potestate hec facis, aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem? Respondens autem Iesus dixit ad illos: Interrogabo vos et ego unum verbum. Respondete mihi: Baptismus Iohannis de celo erat an ex hominibus? At illi cogitabant intra se dicentes: Quia si dixerimus de celo, dicet: Quare ergo non credidistis illi? Si autem dixerimus ex hominibus, plebs universa lapidabit nos. Certi sunt enim Iohannem prophetam esse. Et responderunt se nescire unde esset. Et Iesus ait illis: Neque ego dico vobis in qua potestate hec facio. Cepit autem dicere ad plebem parabolam hanc: Homo plantavit vineam et locavit eam colonis, et ipse peregre fuit multis temporibus. Et in tempore misit ad cultores servum, ut de fructu vinee darent illi. Qui cesum dimiserunt eum inanem. Et addidit alterum servum mittere. Illi autem hunc quoque cedentes et afficientes contumelia dimiserunt inanem. Et addidit tertium mittere; qui et illum vulnerantes eiecerunt. Dixit autem dominus vinee: Quid faciam? Mittam filium meum dilectum; forsitan cum hunc viderint verebuntur. Quem cum vidissent coloni, cogitaverunt intra se dicentes: Hic est heres; occidamus illum, ut nostra fiat hereditas. Et eiectum illum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus vinee? Veniet et perdet colonos istos, et dabit vineam aliis. Quo audito dixerunt illi: Absit. Ille autem aspiciens eos ait: Quid est ergo hoc quod scriptum est: Lapidem quem reprobaverunt edificantes, hic factus est in caput anguli? Omnis qui ceciderit super illum lapidem conquassabitur; super quem autem ceciderit, comminuet illum. Et querebant principes sacerdotum et scribe mittere in illum manus illa hora, et timuerunt populum.

(margin: et circumdabunt te) (margin: propheta)

XVIII

Cognoverunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem hanc. Et observantes miserunt insidiatores qui se iustos simularent, ut caperent eum in sermone, et traderent illum principatui et potestati presidis. Et interrogaverunt illum dicentes: Magister, scimus quia recte dicis et doces, et non accipis personam, sed viam Dei in veritate doces. Licet nobis dare tributum Cesari an non? Considerans autem dolum illorum dixit ad eos: Quid me temptatis? Ostendite mihi denarium. Cuius habet imaginem et suprascriptionem? Respondentes dixerunt ei: Cesaris. Et ait illis: Reddite ergo que sunt Cesaris Cesari, et que sunt Dei Deo. Et non potuerunt verbum eius reprehendere coram plebe, et mirati in responso eius tacuerunt. Accesserunt autem quidam Sadduceorum, qui negant esse resurrectionem, et interrogaverunt eum dicentes: Magister, Moyses scripsit nobis: Si frater alicuius mortuus fuerit habens uxorem, et hic sine filiis fuerit, ut accipiat eam frater eius uxorem, et suscitet semen fratri suo. Septem ergo fratres erant. Et primus accepit uxorem et mortuus est sine filiis. Et sequens accepit illam, et ipse mortuus est sine filio. Et tertius accepit eam. Similiter et omnes septem, et non reliquerunt semen, et mortui sunt. Novissima omnium mortua est et mulier. In resurrectione ergo cuius eorum erit uxor? Siquidem septem habuerunt eam uxorem. Et ait illis Iesus: Filii huius seculi nubunt et traduntur ad nuptias; illi vero qui digni habebuntur seculo illo et resurrectione ex mortuis, neque nubent neque ducent uxores; neque enim ultra mori poterunt: equales enim angelis sunt, et filii sunt Dei, cum sint filii resurrectionis. Quia vero resurgant mortui et Moyses ostendit secus rubum, sicut dicit Dominum Deum Abraham et Deum Isaac et Deum Iacob. Deus autem non est mortuorum sed vivorum; omnes enim vivunt ei. Respondentes autem quidam scribarum dixerunt: Magister, bene dixisti. Et amplius non audebant eum quicquam interrogare. Dixit autem ad illos: Quomodo dicunt Christum filium esse David? Et ipse David dicit in libro Psalmorum: Dixit Dominus Domino meo: Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. David ergo Dominum illum vocat, et quomodo filius eius est? Audiente autem omni populo dixit discipulis suis: Attendite a scribis, qui volunt ambulare in stolis, et amant salutationes in foro, et primas cathedras in synagogis, et primos discubitus in conviviis, qui devorant domos viduarum simulantes longam orationem. Hii accipient maiorem damnationem. XXI

Respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in gazophilacium divites. Vidit autem et quandam viduam pauperculam mittentem era minuta duo. Et dixit: Vere dico vobis quia [vidua] hec pauper plus quam omnes

omẽ malũ: nam & hi exhabundãtiã ẽ miser̃ in
munera dñi. ꝓ aũ ecce q̃ eccl̃ illis omẽ. metum
fuit quẽ hilit̃ miser. Et qualiũ dicamꝰ ꝑ ẽplo
q̃ lapidiꝫ bonis. ornatu omnium cer dic̃. ꝓ que
videns ihc̃ait inquiꝫ: nõ relinquetur lapis
sup lapidẽ: qui nõ destruatur. ꝓ ꝙ accesserũt ad
illum discipuli: ꝓ ostendere ei
structurã templi. Ipse aũ respondens ait illis:
Videtis hec omnia? amen dico vobis: non
relinquetur hic lapis sup lapidem: qui non
destruatur. Sedente aũ eo sup montem olivarum:
accesserunt ad eum discipuli
secreto: dicentes: Dic nobis: quando hec erunt:
& quod signum erit quando hec omnia incipient
fieri? Et respondens Iesus dixit eis: Videte ne
quis vos seducat. Multi enim venient in nomine
meo: dicentes: Ego sum Christus: & multos
seducent. Audituri autem estis prelia
& opiniones prelioꝝ. Videte ne turbemini.
Oportet enim hec fieri: sed nondum est finis.
Surget enim gens contra gentem: & regnum adversus regnum:
& erunt pestilentie: & fames: & terremotus per loca:
sed hec omnia initia sunt dolorum. Tunc dabunt vos
in tribulationem: & occident vos: & eritis odio
omnibus gentibus propter nomen meum.
Et tunc scandalizabuntur multi: & invicem tradent:
& odio habebunt invicem. Et multi pseudoprophete
surgent: & seducent multos. Et quoniam habundabit
iniquitas: refrigescet caritas multorum.
Qui autem perseverauerit usque in finem: hic salvus erit.
Et predicabitur hoc evangelium regni in universo mundo:
in testimonium omnibus gentibus: & tunc veniet consummatio.
Cum ergo videritis abominationem desolationis
que dicta est a Daniele propheta: stantem in loco sancto:
qui legit intelligat: tunc qui in Iudea sunt fugiant
ad montes: & qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua:
& qui in agro est non revertatur tollere tunicam suam.
Vae autem pregnantibus & nutrientibus
illis diebus. Orate autem ut non fiat fuga vestra hieme
vel sabbato. Erit enim tunc pressura magna: qualis non fuit
ab initio mundi usque modo: neque fiet. Et nisi breviati fuissent dies illi:
non fieret salva omnis caro: sed propter electos breviabuntur dies illi.
Tunc si quis vobis dixerit: Ecce hic est Christus: aut hic:
nolite credere. Surgent enim pseudochristi & pseudoprophete:
& dabunt signa magna & prodigia: ita ut in errorem inducantur
(si fieri potest) etiam electi. Ecce prædixi vobis.
Si ergo dixerint vobis: Ecce in deserto est: nolite exire:
Ecce in penetralibus: nolite credere. Sicut enim fulgur exit ab oriente
& paret usque in occidentem: ita erit & adventus filii hominis.
Ubicumque fuerit corpus: illic congregabuntur & aquile.
Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur:
& luna non dabit lumen suum: & stelle cadent de celo:
& virtutes celorum commovebuntur. Et tunc parebit signum filii hominis in celo:
& tunc plangent omnes tribus terre: & videbunt filium hominis venientem
in nubibus celi cum virtute multa & maiestate. Et mittet angelos suos
cum tuba & voce magna: & congregabunt electos eius
a quatuor ventis: a summis celorum usque ad terminos eorum.
A arbore autem fici discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit:
& folia nata fuerint: scitis quia prope est estas. Ita & vos cum videritis hec omnia:
scitote quia prope est in ianuis. Amen dico vobis quia non præteribit generatio hec donec omnia fiant.
Celum & terra transibunt: verba autem mea non transibunt.
De die autem illa & hora nemo scit: neque angeli celorum: nisi solus pater.
Sicut autem in diebus Noe: ita erit & adventus filii hominis.
Sicut enim erant in diebus ante diluvium comedentes & bibentes:
nubentes & nuptui tradentes: usque ad eum diem quo intravit Noe in arcam:
& non cognoverunt donec venit diluvium & tulit omnes: sic erit & adventus filii hominis.
Tunc duo erunt in agro: unus assumetur & unus relinquetur.
Due molentes in mola: una assumetur & una relinquetur.
Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus vester venturus sit.
Illud autem scitote quod si sciret paterfamilias qua hora fur venturus esset:
vigilaret utique & non sineret perfodi domum suam.
Ideo & vos estote parati: quia qua hora non putatis filius hominis venturus est.
Quis putas est fidelis servus & prudens: quem constituit dominus suus
super familiam suam: ut det illis cibum in tempore?
Beatus ille servus: quem cum venerit dominus eius invenerit ita facientem.
Amen dico vobis: super omnia bona sua constituet eum.
Si autem dixerit malus servus ille in corde suo: Moram facit dominus meus venire:
& cœperit percutere conservos suos: manducet autem & bibat cum ebriosis:
veniet dominus servi illius in die qua non sperat & hora qua ignorat:
& dividet eum: partemque eius cum hypocritis ponet.
Ibi erit fletus & stridor dentium.
Tunc simile erit regnum celorum decem virginibus: quæ accipientes lampades suas
exierunt obviam sponso & sponse. Quinque autem ex eis erant fatue:
& quinque prudentes. Sed fatue accipientes lampades suas non sumpserunt oleum secum.
Prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus.
Moram autem faciente sponso: dormitaverunt omnes & dormierunt.
Media autem nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit: exite obviam ei.
Tunc surrexerunt omnes virgines illæ & ornaverunt lampades suas.
Fatue autem sapientibus dixerunt: Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostre extinguuntur.
Responderunt prudentes dicentes: Ne forte non sufficiat nobis & vobis:
ite potius ad vendentes & emite vobis.
Dum autem irent emere: venit sponsus: & que parate erant intraverunt cum eo ad nuptias:
& clausa est janua. Novissime autem veniunt & reliquæ virgines dicentes: Domine domine aperi nobis.
At ille respondens ait: Amen dico vobis: nescio vos.
Vigilate itaque quia nescitis diem neque horam.
Sicut homo peregre proficiscens vocavit servos suos & tradidit illis bona sua:
& uni dedit quinque talenta: alii autem duo: alii vero unum: unicuique secundum propriam virtutem:
& profectus est statim. Abiit autem qui quinque talenta acceperat:
& operatus est in eis & lucratus est alia quinque. Similiter qui duo acceperat:
lucratus est alia duo. Qui autem unum acceperat: abiens fodit in terram:
& abscondit pecuniam domini sui. Post multum autem temporis:
venit dominus servorum illorum & posuit rationem cum eis.
Et accedens qui quinque talenta acceperat: obtulit alia quinque talenta dicens:
Domine quinque talenta tradidisti mihi: ecce alia quinque lucratus sum super ea.
Ait illi dominus eius: Euge serve bone & fidelis: quia super pauca fuisti fidelis:
super multa te constituam: intra in gaudium domini tui.
Accedens autem & qui duo talenta acceperat: ait: Domine duo talenta tradidisti mihi:
ecce alia duo lucratus sum super ea. Ait illi dominus eius: Euge serve bone & fidelis:
quia super pauca fuisti fidelis: super multa te constituam: intra in gaudium domini tui.
Accedens autem & qui unum talentum acceperat: ait: Domine sciebam quia homo durus es:
metis ubi non seminasti & congregas ubi non sparsisti:
& timens abii & abscondi talentum tuum in terra: ecce habes quod tuum est.
Respondens autem dominus eius dixit ei: Serve male & piger:
sciebas quia meto ubi non seminavi & congrego ubi non sparsi:
oportuit ergo te committere pecuniam meam nummulariis:
& veniens ego recepissem utique quod meum est cum usura.
Tolle itaque ab eo talentum & date illi qui habet decem talenta.
Omni enim habenti dabitur & abundabit: ei autem qui non habet:
& quod videtur habere auferetur ab eo.
Et inutilem servum ejicite in tenebras exteriores: ibi erit fletus & stridor dentium.
Cum autem venerit filius hominis in majestate sua & omnes angeli cum eo:
tunc sedebit super sedem majestatis sue & congregabuntur ante eum omnes gentes:
& separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab hedis:
& statuet oves quidem a dextris suis: hedos autem a sinistris.
Tunc dicet rex his qui a dextris ejus erunt: Venite benedicti patris mei:
possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.
Esurivi enim & dedistis mihi manducare: sitivi & dedistis mihi bibere:
hospes eram & collegistis me: nudus & cooperuistis me:
infirmus & visitastis me: in carcere eram & venistis ad me.
Tunc respondebunt ei justi dicentes: Domine quando te vidimus esurientem & pavimus:
aut sitientem & dedimus potum? quando autem te vidimus hospitem & collegimus:
aut nudum & cooperuimus? aut quando te vidimus infirmum aut in carcere & venimus ad te?
Et respondens rex dicet illis: Amen dico vobis: quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis: mihi fecistis.
Tunc dicet & his qui a sinistris erunt: Discedite a me maledicti in ignem eternum
qui paratus est diabolo & angelis ejus.
Esurivi enim & non dedistis mihi manducare: sitivi & non dedistis mihi potum:
hospes eram & non collegistis me: nudus & non cooperuistis me:
infirmus & in carcere & non visitastis me.
Tunc respondebunt & ipsi dicentes: Domine quando te vidimus esurientem aut sitientem
aut hospitem aut nudum aut infirmum aut in carcere & non ministravimus tibi?
Tunc respondebit illis dicens: Amen dico vobis: quamdiu non fecistis uni de minoribus his:
nec mihi fecistis. Et ibunt hi in supplicium eternum: justi autem in vitam eternam.
Factum est autem cum consummasset Iesus sermones hos omnes:
dixit discipulis suis: Scitis quia post biduum pascha fiet:
& filius hominis tradetur ut crucifigatur.
Tunc congregati sunt principes sacerdotum & seniores populi in atrium principis sacerdotum
qui dicebatur Caiphas: & consilium fecerunt ut Iesum dolo tenerent & occiderent.
Dicebant autem: Non in die festo: ne forte tumultus fieret in populo.
Cum autem Iesus esset Bethanie in domo Simonis leprosi:
accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti nardi pistici pretiosi:
& effudit super caput ipsius recumbentis.
Videntes autem discipuli indignati sunt dicentes: Ut quid perditio hec?
potuit enim istud venundari multo & dari pauperibus.
Sciens autem Iesus ait illis: Quid molesti estis huic mulieri?
opus enim bonum operata est in me. Nam semper pauperes habetis vobiscum:
me autem non semper habetis. Mittens enim hec unguentum istud in corpus meum:
ad sepeliendum me fecit. Amen dico vobis: ubicumque predicatum fuerit hoc evangelium in toto mundo:
dicetur & quod hec fecit in memoriam ejus.
Tunc abiit unus de duodecim qui dicebatur Iudas Iscariotes ad principes sacerdotum:
& ait illis: Quid vultis mihi dare & ego vobis eum tradam?
At illi constituerunt ei triginta argenteos. Et exinde quærebat opportunitatem ut eum traderet.
Prima autem die azimorum accesserunt discipuli ad Iesum dicentes: Ubi vis paremus tibi
comedere pascha? Ille autem dixit: Ite in civitatem ad quendam & dicite ei:
Magister dicit: Tempus meum prope est: apud te facio pascha cum discipulis meis.
Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus & paraverunt pascha.
Vespere autem facto discumbebat cum duodecim discipulis suis.
Et edentibus illis dixit: Amen dico vobis: quia unus vestrum me traditurus est.
Et contristati valde cœperunt singuli dicere: Numquid ego sum domine?
Qui respondens ait: Qui intingit mecum manum in paropside: hic me tradet.
Filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo: vae autem homini illi per quem filius hominis tradetur:
bonum erat ei si natus homo non fuisset.
Respondens autem Iudas qui tradidit eum dixit: Numquid ego sum rabbi?
Ait illi: Tu dixisti. Cenantibus autem eis accepit Iesus panem & benedixit ac fregit
deditque discipulis suis & ait: Accipite & comedite: hoc est corpus meum.
Et accipiens calicem gratias egit: & dedit illis dicens: Bibite ex hoc omnes:
hic est enim sanguis meus novi testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.
Dico autem vobis: non bibam amodo de hoc genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam vobiscum novum
in regno patris mei. Et hymno dicto exierunt in montem Oliveti.
Tunc dicit illis Iesus: Omnes vos scandalum patiemini in me in nocte hac.
Scriptum est enim: Percutiam pastorem & dispergentur oves gregis.
Postquam autem resurrexero: precedam vos in Galileam.
Respondens autem Petrus ait illi: Et si omnes scandalizati fuerint in te: ego nunquam scandalizabor.
Ait illi Iesus: Amen dico tibi quia in hac nocte antequam gallus cantet: ter me negabis.
Ait illi Petrus: Etiam si oportuerit me mori tecum: non te negabo.
Similiter & omnes discipuli dixerunt.
Tunc venit Iesus cum illis in villam que dicitur Gethsemani: & dixit discipulis suis:
Sedete hic donec vadam illuc & orem. Et assumpto Petro & duobus filiis Zebedei:
cœpit contristari & mœstus esse. Tunc ait illis Iesus: Tristis est anima mea usque ad mortem:
sustinete hic & vigilate mecum. Et progressus pusillum procidit in faciem suam orans & dicens:
Pater mi si possibile est: transeat a me calix iste: verumtamen non sicut ego volo sed sicut tu.
Et venit ad discipulos suos & invenit eos dormientes. Et dicit Petro:
Sic non potuistis una hora vigilare mecum? Vigilate & orate ut non intretis in tentationem:
spiritus quidem promptus est caro autem infirma.
Iterum secundo abiit & oravit dicens: Pater mi si non potest hic calix transire nisi bibam illum:
fiat voluntas tua. Et venit iterum & invenit eos dormientes: erant enim oculi eorum gravati.
Et relictis illis orans tertio eundem sermonem dixit.
Tunc venit ad discipulos suos & dicit illis: Dormite jam & requiescite:
ecce appropinquavit hora & filius hominis tradetur in manus peccatorum.
Surgite eamus: ecce qui me tradet prope est.
Adhuc eo loquente: ecce Iudas unus de duodecim venit & cum eo turba multa cum gladiis & fustibus
missa a principibus sacerdotum & senioribus populi. Dabat autem traditor illius signum eis dicens:
Quem osculatus fuero ipse est: tenete eum. Et confestim accedens ad Iesum dixit: Ave rabbi:
& osculatus est eum. Dixit autem illi Iesus: Amice ad quid venisti?
Tunc accesserunt & manus injecerunt in Iesum & tenuerunt eum.
Et ecce unus ex his qui erant cum Iesu extendens manum exemit gladium suum:
& percutiens servum principis sacerdotum amputavit auriculam eius.
Tunc ait illi Iesus: Converte gladium tuum in locum suum: omnes enim qui acceperint gladium:
gladio peribunt. Aut putas quia non possum rogare patrem meum & exhibebit mihi modo plus quam duodecim legiones angelorum?
Quomodo ergo implebuntur scripture quia sic oportet fieri?
In illa hora dixit Iesus turbis: Tamquam ad latronem existis cum gladiis & fustibus comprehendere me?
Quotidie apud vos sedebam docens in templo & non me tenuistis.
Hoc autem totum factum est ut adimplerentur scripture prophetarum.
Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt.
Qui autem tenuerant Iesum: duxerunt eum ad Caiphan principem sacerdotum ubi scribe & seniores convenerant.
Petrus autem sequebatur eum a longe usque in atrium principis sacerdotum: & introgressus sedebat cum ministris
ut videret finem. Principes autem sacerdotum & omne concilium quærebant falsum testimonium contra Iesum
ut eum morti tradant. Et non invenerunt cum multi falsi testes accessissent.
Novissime autem venerunt duo falsi testes & dixerunt: Hic dixit: Possum destruere templum Dei & post triduum reædificare illud.
Et surgens princeps sacerdotum dixit ei: Non respondes quid isti adversum te testificantur?
Iesus autem tacebat. Et ait illi princeps sacerdotum: Adjuro te per Deum vivum ut dicas nobis si tu es Christus filius Dei.
Dicit illi Iesus: Tu dixisti. Verumtamen dico vobis: amodo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis Dei
& venientem in nubibus celi. Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens: Blasphemavit:
quid adhuc egemus testibus? Ecce nunc audistis blasphemiam: quid vobis videtur?
At illi respondentes dixerunt: Reus est mortis.
Tunc exspuerunt in faciem eius & colaphis eum cecderunt: alii autem palmas in faciem ei dederunt dicentes:
Prophetiza nobis Christe quis est qui te percussit?
Petrus autem sedebat foris in atrio: & accessit ad eum una ancilla dicens: Et tu cum Iesu Galilæo eras.
At ille negavit coram omnibus dicens: Nescio quid dicis.
Exeunte autem illo ianuam: vidit eum alia ancilla & dicit his qui erant ibi: Et hic erat cum Iesu Nazareno.
Et iterum negavit cum juramento: Quia non novi hominem.
Post pusillum autem accesserunt qui stabant & dixerunt Petro: Vere & tu ex illis es:
nam & loquela tua manifestum te facit.
Tunc cœpit detestari & jurare quia non novisset hominem. Et continuo gallus cantavit.
Et recordatus est Petrus verbi Iesu quod dixerat: Priusquam gallus cantet: ter me negabis.
Et egressus foras flevit amare.
Mane autem facto: consilium inierunt omnes principes sacerdotum & seniores populi adversus Iesum
ut eum morti tradant. Et vinctum adduxerunt eum & tradiderunt Pontio Pilato præsidi.
Tunc videns Iudas qui eum tradidit quod damnatus esset: pœnitentia motus retulit triginta argenteos principibus sacerdotum & senioribus
dicens: Peccavi tradens sanguinem justum. At illi dixerunt: Quid ad nos? tu videris.
Et projectis argenteis in templo recessit: & abiens laqueo se suspendit.
Principes autem sacerdotum acceptis argenteis dixerunt: Non licet eos in corbanan mittere: quia pretium sanguinis est.
Consilio autem inito: emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum.
Propter hoc vocatus est ager ille Haceldama: hoc est ager sanguinis usque in hodiernum diem.
Tunc impletum est quod dictum est per Ieremiam prophetam dicentem: Et acceperunt triginta argenteos:
pretium appretiati quem appretiaverunt a filiis Israel: & dederunt eos in agrum figuli sicut constituit mihi dominus.
Iesus autem stetit ante præsidem: & interrogavit eum præses dicens: Tu es rex Iudeorum?
Dicit illi Iesus: Tu dicis. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum & senioribus nihil respondit.
Tunc dicit illi Pilatus: Non audis quanta adversum te dicunt testimonia?
Et non respondit ei ad ullum verbum: ita ut mirari præses vehementer.
Per diem autem festum consueverat præses populo unum ex vinctis quem voluissent dimittere.
Habebat autem tunc vinctum insignem qui dicebatur Barabbas.
Congregatis ergo illis dixit Pilatus: Quem vultis dimittam vobis? Barabbam an Iesum qui dicitur Christus?
Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum.
Sedente autem illo pro tribunali: misit ad eum uxor eius dicens: Nichil tibi & justo illi:
multa enim passa sum hodie per visum propter eum.
Principes autem sacerdotum & seniores persuaserunt populis ut peterent Barabbam: Iesum autem perderent.
Respondens autem præses dixit illis: Quem vultis horum dimittam vobis? At illi dixerunt: Barabbam.
Dicit illis Pilatus: Quid ergo faciam de Iesu qui dicitur Christus? Dicunt omnes: Crucifigatur.
Ait illis præses: Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant dicentes: Crucifigatur.
Videns autem Pilatus quia nichil proficeret: sed magis tumultus fieret: accepta aqua lavit manus coram populo dicens:
Innocens ego sum a sanguine justi hujus: vos videritis.
Et respondens universus populus dixit: Sanguis ejus super nos & super filios nostros.
Tunc dimisit illis Barabbam: Iesum autem flagellatum tradidit ut crucifigeretur.
Tunc milites præsidis suscipientes Iesum in prætorio congregaverunt ad eum universam cohortem:
& exuentes eum chlamyde coccinea circumdederunt ei: & plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius:
& arundinem in dextera eius: & genu flexo ante eum illudebant ei dicentes: Ave rex Iudeorum.
Et exspuentes in eum acceperunt arundinem & percutiebant caput eius.
Et postquam illusissent ei: exuerunt eum chlamyde & induerunt eum vestimentis suis & duxerunt eum ut crucifigerent.
Exeuntes autem invenerunt hominem Cyrenæum nomine Simonem: hunc angariaverunt ut tolleret crucem eius.
Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha: quod est Calvarie locus.
Et dabant ei vinum bibere cum felle mixtum. Et cum gustasset noluit bibere.
Postquam autem crucifixerunt eum: dividentes vestimenta eius sortem miserunt.
Et sedebant & servabant eum. Et imposuerunt super caput eius causam eius scriptam:
Hic est Iesus rex Iudeorum. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: unus a dextris & unus a sinistris.
Prætereuntes autem blasphemabant eum moventes capita sua & dicentes: Vah qui destruis templum Dei
& in triduo illud reædificas: salva temetipsum si filius Dei es descendens de cruce.
Similiter & principes sacerdotum illudentes cum scribis & senioribus & ancillis dicebant:
Alios salvos fecit: seipsum non potest salvum facere: si rex Israel est descendat nunc de cruce
& credimus ei. Confidit in Deo liberet nunc si vult eum: dixit enim: Quia filius Dei sum.
Idipsum autem & latrones qui crucifixi erant cum eo improperabant ei.
A sexta autem hora tenebræ factæ sunt super universam terram usque ad horam nonam.
Et circa horam nonam clamavit Iesus voce magna dicens: Eli eli lema sabacthani?
hoc est: Deus meus Deus meus ut quid dereliquisti me?
Quidam autem de illic stantibus audientes dicebant: Eliam vocat iste.
Et continuo currens unus ex eis: & acceptam spongiam implevit aceto & imposuit arundini:
& dabat ei bibere. Ceteri autem dicebant: Sine videamus an veniat Helias liberans eum.
Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum.
Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque deorsum: & terra mota est:
& petre scisse sunt: & monumenta aperta sunt: & multa corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt:
& exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venerunt in sanctam civitatem & apparuerunt multis.
Centurio autem & qui cum eo erant custodientes Iesum: viso terræmotu & his quæ fiebant timuerunt valde dicentes:
Vere filius Dei erat iste.
Erant autem ibi mulieres multe a longe aspicientes: que secute fuerant Iesum a Galilea ministrantes ei:
inter quas erat Maria Magdalene & Maria mater Iacobi & Ioseph & mater filiorum Zebedei.
Cum autem sero esset factum: venit homo dives ab Arimathea nomine Ioseph: qui & ipse discipulus erat Iesu.
Hic accessit ad Pilatum & petiit corpus Iesu. Tunc Pilatus jussit reddi corpus.
Et accipiens corpus Ioseph involvit illud in sindone munda & posuit illud in monumento suo novo
quod excidit in petra: & advolvit saxum magnum ad ostium monumenti & abiit.
Erat autem ibi Maria Magdalene & altera Maria sedentes contra sepulchrum.
Altera autem die que est post parasceven: convenerunt principes sacerdotum & pharisei ad Pilatum dicentes:
Domine recordati sumus quia seductor ille dixit adhuc vivens: Post tres dies resurgam.
Jube ergo custodiri sepulchrum usque in diem tertium: ne forte veniant discipuli eius & furentur eum
& dicant plebi: Surrexit a mortuis: & erit novissima error peior priore.
Ait illis Pilatus: Habetis custodiam ite custodite sicut scitis.
Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum signantes lapidem cum custodibus.
Vespere autem sabbati quæ lucescit in prima sabbati: venit Maria Magdalene & altera Maria videre sepulchrum.
Et ecce terræmotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo & accedens revolvit lapidem
& sedebat super eum. Erat autem aspectus eius sicut fulgur & vestimentum eius candidum quasi nix.
Præ timore autem eius exterriti sunt custodes & facti sunt tamquam mortui.
Respondens autem angelus dixit mulieribus: Vos nolite timere: scio enim quod Iesum qui crucifixus est quæritis.
Non est hic: surrexit enim sicut dixit: venite & videte locum ubi positus erat dominus.
Et cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit a mortuis: & ecce præcedit vos in Galileam: ibi eum videbitis.
Ecce prædixi vobis. Et exeuntes cito de monumento cum timore & gaudio magno: cucurrerunt nuntiare discipulis eius.
Et ecce Iesus occurrit illis dicens: Avete. Illæ autem accesserunt & tenuerunt pedes eius & adoraverunt eum.
Tunc ait illis Iesus: Nolite timere: ite nuntiate fratribus meis ut eant in Galileam: ibi me videbunt.
Dum autem ibant ecce quidam de custodia venerunt in civitatem & nuntiaverunt principibus sacerdotum omnia que facta fuerant.
Et congregati cum senioribus consilioque accepto pecunias dederunt militibus dicentes:
Dicite vos discipuli eius nocte venerunt & furati sunt eum nobis dormientibus.
Et si hoc auditum fuerit ab præside: nos suadebimus ei & vos securos faciemus.
Illi autem accepta pecunia fecerunt sicut docti sunt: & divulgatum est verbum istud apud Iudeos usque in hodiernum diem.
Undecim autem discipuli abierunt in Galileam in montem ubi constituerat illis Iesus.
Et videntes eum adoraverunt: quidam autem dubitaverunt.
Et accedens Iesus locutus est eis dicens: Data est mihi omnis potestas in celo & in terra.
Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris & filii & spiritus sancti:
docentes eos servare omnia quecumque mandavi vobis: & ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi.

dñe dixit ei. Dñe tecum paratus sum. et in carcerem et in mortem vadere. Ille dixit. Dico tibi petre non cantabit gallus hodie donec ter abnegabis nosse me. Dixit eis. Quando misi vos sine sacculo. et pera et calciamentis. numquid aliquid defuit vobis. At illi dixerunt. nichil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum tollat similiter et peram. et qui non habet vendat tunicam suam et emat gladium. Dico enim vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me. Et cum iniquis deputatus est. Etenim ea que de me scripta sunt finem habent. At illi dixerunt. Dñe ecce gladii duo hic. At ille dixit eis. Satis est. Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem olivarum. Secuti sunt autem illum et discipuli. Cum autem venisset illo dixit illis. orate ne intretis in temptationem. Et ipse avulsus est ab eis quantum jactus est lapidis et positis genibus orabat dicens. Pater si vis transfer calicem istum a me. Verumtamen non mea voluntas sed tua fiat. Apparuit autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus in agonia prolixius orabat. Factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram. Et cum surrexisset ab oratione venit ad discipulos suos. et invenit eos dormientes pre tristitia. et ait illis. Quid dormitis. Surgite et orate ne intretis in temptationem. Adhuc eo loquente ecce turba. et qui vocabatur iudas unus de. xii. antecedebat eos. et appropinquavit ut oscularetur eum. Jhs autem dixit ei. Juda osculo filium hominis tradis. Videntes autem hi qui circa ipsum erant quod futurum erat dixerunt ei. Dñe si percutimus in gladio. et percussit unus de illis pincipis sacerdotis. et amputavit auriculam illi dexteram. Respondens autem Jhs ait. Sinite usque huc. Et cum tetigisset auriculam eius sanavit eum. Dixit autem Jhs ad eos qui venerant ad se principes sacerdotum. et magistratus templi et seniores. Quasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus. cum quotidie essem apud vos in templo non extendistis manus in me. Sed hec est hora vestra. et potestas tenebrarum. Apprehendentes autem eum duxerunt. adduxerunt principes sacerdotum. Petrus autem sequebatur a longe. Accenso autem igne in medio atrio et circumsedentibus illi erat Jhs in medio eorum. Quem cum vidisset ancilla quedam sedentem ad lumen. et eum intuita fuisset. dixit. Et hic cum illo erat. At ille negavit eum dicens. Mulier non novi illum. Et post pusillum alius videns eum dixit. Et tu de illis es. Petrus autem ait. O homo non sum. Et intervallo facto quasi hore unius alius quidam affirmabat dicens. Vere et hic cum illo erat nam et galileus est. Et ait petrus. Homo nescio quod dicis. Et statim adhuc illo loquente gallus cantavit. Et conversus dñs respexit petrum. Et recordatus est petrus verbi dñi sicut dixerat. quia priusquam gallus cantet ter me negabis. Et egressus foras flevit amare. Et viri qui tenebant illum illudebant ei cedentes. et velantes. Et percutiebant faciem eius. Et interrogabant eum dicentes. Prophetiza nobis christe quis est qui te percussit. Et alia multa blasphemantes dicebant in eum. Et ut factus est dies congregatum est presbyterium populi. et principes sacerdotum et scribe. et duxerunt illum in concilium suum dicentes. Si tu es christus dic nobis. Ait illis. Si vobis dixero non creditis mihi. Si autem et interrogavero me non respondebitis mihi neque dimittetis. Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris virtutis dei. Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dei. Qui ait. Vos dicitis quia ego sum. Illi autem dixerunt. Quid adhuc desiderium habemus testimonium. Ipsi enim audivimus de ore eius. Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum. Ceperunt autem illum accusare dicentes. hunc invenimus subvertentem gentem nostram. et prohibentem dare tributa cesari. dicentem se regem esse. Pilatus autem interrogavit eum dicens. Tu es rex iudeorum. At ille respondens ait. Tu dicis. Ait autem pilatus ad principes sacerdotum. et turbas. Nichil invenio in hoc homine ex his que accusant te. Illi autem magis invalescebant dicentes. Commovet populum docens per universam iudeam incipiens a galilea usque huc. Pilatus autem audiens galilee interrogavit si homo galileus esset. Et ut cognovit quod de potestate herodis esset remisit eum ad herodem qui et ipse Jerosolymis erat illis diebus. Herodes autem viso Jhu gavisus est valde. erat enim ex multis temporibus cupiens videre eum. eo quod audierat multa de eo. et sperabat signum aliquod videre ab eo. Interrogabat autem eum multis sermonibus. at ipse nichil illi respondebat. Stabant autem principes sacerdotum et scribe constanter accusantes eum. Sprevit autem illum herodes cum exercitu suo. et illusit indutum veste alba. et remisit ad pilatum. Facti sunt amici herodes et pilatus in ipsa die. nam antea inimici erant ad invicem. Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe dixit ad illos. Obtulistis mihi hunc hominem quasi avertentem populum. et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam inveni in homine isto ex his in quibus eum accusatis. sed neque herodes. Nam remisi illum ad vos. et ecce nichil dignum morte actum est ei. Corripiam ergo illum et dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. Exclamavit autem simul universa turba dicens. Tolle hunc et dimitte nobis barabam. Qui erat propter seditionem factam in civitate. et homicidium missus in carcerem. Iterum autem pilatus locutus est ad illos volens dimittere Jhm. At illi contra clamabant dicentes. Crucifige crucifige illum. Ille autem tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste. Nullam causam mortis inveni in eo. Corripiam ergo illum et dimittam. At illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur. et invalescebant voces eorum. Et pilatus adjudicavit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illum qui propter seditionem et homicidium missus fuerat in carcerem quem petebant. Jhm vero tradidit voluntati eorum. Et cum ducerent eum apprehendentes simonem quendam cyrenensem venientem

de villa, et imposuerunt illi crucem portare post Iesum. Sequebatur autem illum multa turba populi, et mulierum, quae plangebant et lamentabantur eum. Conversus autem ad illas Iesus, dixit: Filiae Ierusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flete, et super filios vestros. Quoniam ecce venient dies in quibus dicent: Beatae steriles, et ventres qui non genuerunt, et ubera quae non lactaverunt. Tunc incipient dicere montibus: Cadite super nos; et collibus: Operite nos. Quia si in viridi ligno haec faciunt, in arido quid fiet? Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo, ut interficerentur. Et postquam venerunt in locum qui vocatur Calvariae, ibi crucifixerunt eum, et latrones, unum a dextris, et alterum a sinistris. Iesus autem dicebat: Pater, ignosce illis: non enim sciunt quid faciunt. Dividentes vero vestimenta eius, miserunt sortes. Et stabat populus expectans, et deridebant eum principes cum eis, dicentes: Alios salvos fecit, se salvum faciat, si hic est Christus Dei electus. Illudebant autem ei et milites accedentes, et acetum offerentes illi, dicentes: Si tu es rex Iudaeorum, salvum te fac. Erat autem et superscriptio scripta super eum litteris Graecis, et Latinis, et Hebraicis: Hic est rex Iudaeorum. Unus autem de his qui pendebant latronibus, blasphemabat eum, dicens: Si tu es Christus, salvum fac temetipsum et nos. Respondens autem alter increpabat illum, dicens: Neque tu times Deum, quod in eadem damnatione es? Et nos quidem iuste, nam digna factis recipimus: hic vero nihil mali gessit. Et dicebat ad Iesum: Domine, memento mei cum veneris in regnum tuum. Et dixit illi Iesus: Amen dico tibi: hodie mecum eris in paradiso. Erat autem fere hora sexta, et tenebrae factae sunt in universam terram usque ad horam nonam. Et obscuratus est sol, et velum templi scissum est medium. Et clamans voce magna Iesus ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Et haec dicens, exspiravit. Videns autem centurio quod factum fuerat, glorificavit Deum, dicens: Vere hic homo iustus erat. Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud, et videbant quae fiebant, percutientes pectora sua revertebantur. Stabant autem omnes noti eius a longe, et mulieres quae secutae erant eum a Galilaea, haec videntes. Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir bonus et iustus: hic non consenserat consilio, et actibus eorum, ab Arimathaea civitate Iudaeae, qui exspectabat et ipse regnum Dei. Hic accessit ad Pilatum, et petiit corpus Iesu: et depositum involvit sindone, et posuit eum in monumento exciso, in quo nondum quisquam positus fuerat. Et dies erat parasceves, et sabbatum illucescebat. Subsecutae autem mulieres, quae cum ipso venerant de Galilaea, viderunt monumentum, et quemadmodum positum erat corpus eius. Et revertentes paraverunt aromata, et unguenta: et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. Una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum, portantes, quae paraverant aromata.

Et invenerunt lapidem revolutum a monumento. Et ingressae non invenerunt corpus Domini Iesu. Et factum est, dum mente consternatae essent de isto, ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti. Cum timerent autem, et declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas: Quid quaeritis viventem cum mortuis? Non est hic, sed surrexit: recordamini qualiter locutus est vobis, cum adhuc in Galilaea esset, dicens: Quia oportet Filium hominis tradi in manus hominum peccatorum, et crucifigi, et die tertia resurgere. Et recordatae sunt verborum eius. Et regressae a monumento, nuntiaverunt haec omnia illis undecim, et ceteris omnibus. Erat autem Maria Magdalene, et Ioanna, et Maria Iacobi, et ceterae quae cum eis erant, quae dicebant ad apostolos haec. Et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista: et non crediderunt illis. Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum: et procumbens vidit linteamina sola posita, et abiit secum mirans quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Ierusalem, nomine Emmaus. Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est, dum fabularentur, et secum quaererent: et ipse Iesus appropinquans ibat cum illis. Oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos: Qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem ambulantes, et estis tristes? Et respondens unus, cui nomen Cleophas, dixit ei: Tu solus peregrinus es in Ierusalem, et non cognovisti quae facta sunt in illa his diebus? Quibus ille dixit: Quae? Et dixerunt: De Iesu Nazareno, qui fuit vir propheta, potens in opere et sermone coram Deo et omni populo: et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotes et principes nostri in damnationem mortis, et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus Israel: et nunc super haec omnia, tertia dies est hodie quod haec facta sunt. Sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos, quae ante lucem fuerunt ad monumentum, et non invento corpore eius, venerunt, dicentes se etiam visionem angelorum vidisse, qui dicunt eum vivere. Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum: et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt, ipsum vero non invenerunt. Et ipse dixit ad eos: O stulti, et tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophetae! Nonne haec oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam? Et incipiens a Moyse, et omnibus prophetis, interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant. Et appropinquaverunt castello quo ibant: et ipse se finxit longius ire. Et coegerunt illum, dicentes: Mane nobiscum, quoniam advesperascit, et inclinata est iam dies. Et intravit cum illis. Et factum est, dum recumberet cum illis, accepit panem, et benedixit, ac fregit, et porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum: et ipse evanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad invicem: Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, et aperiret nobis scripturas? Et surgentes eadem hora regressi sunt in Ierusalem:

et invenerunt congregatos XI et eos qui cum ipsis erant dicentes quod surrexit Dominus vere et apparuit Simoni. Et ipsi narrabant quae gesta fuerant in via et quomodo cognoverunt eum in fractione panis. Dum autem haec loquuntur, stetit Iesus in medio eorum et dicit eis: Pax vobis. Ego sum, nolite timere. Conturbati vero et conterriti existimabant se spiritum videre. Et dixit eis: Quid turbati estis et cogitationes ascendunt in corda vestra? Videte manus meas et pedes meos, quia ipse ego sum. Palpate et videte, quia spiritus carnem et ossa non habet, sicut me videtis habere. Et cum haec dixisset, ostendit eis manus et pedes. Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus prae gaudio, dixit: Habetis hic aliquid quod manducetur? At illi obtulerunt ei partem piscis assi et favum mellis. Et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis. Et dixit ad illos: Haec sunt verba quae locutus sum ad vos, cum adhuc essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege Moysi et prophetis et psalmis de me. Tunc aperuit illis sensum, ut intelligerent scripturas, et dixit eis: Quoniam sic scriptum est, et sic oportebat Christum pati et resurgere a mortuis die tertia, et praedicari in nomine eius paenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Ierosolyma. Vos autem estis testes horum. Et ego mittam promissum patris mei in vos. Vos autem sedete in civitate, quoadusque induamini virtute ex alto. Eduxit autem eos foras in Bethaniam et elevatis manibus suis benedixit eis. Et factum est dum benediceret illis, recessit ab eis et ferebatur in caelum. Et ipsi adorantes regressi sunt in Ierusalem cum gaudio magno. Et erant semper in templo laudantes et benedicentes Deum.

Iohannes evangelista unus ex discipulis Domini, qui virgo a Deo electus est, quem de nuptiis volentem nubere vocavit Deus. Cui virginitatis in hoc duplex testimonium in evangelio datur, quod et prae ceteris dilectus a Deo dicitur, et huic matrem suam de cruce commendavit Deus, ut virginem virgo servaret. Denique manifestans in evangelio quod erat ipse incorruptibilis Verbi opus inchoans, solus Verbum carnem factum esse nec lumen a tenebris comprehensum fuisse testatur, primum signum ponens quod in nuptiis fecit Dominus, ostendens quod ipse erat, ut legentibus demonstraret quod ubi Dominus invitatus est deficere nuptiarum vinum debeat, ut veteribus immutatis nova omnia quae a Christo instituuntur appareant. Hoc autem evangelium scripsit in Asia, posteaquam in Pathmos insula apocalypsin scripserat, ut cui in principio canonis incorruptibile principium praenotatur, ei etiam incorruptibilis finis per virginem in apocalypsi redderetur, dicente Christo: Ego sum A et Ω. Et hic est Iohannes, qui sciens supervenisse diem recessus sui, convocatis discipulis suis in Epheso, per multa signorum experimenta promens Christum, descendens in defossum sepulturae suae locum facta oratione positus est ad patres suos, tam extraneus a dolore mortis quam a corruptione carnis invenitur alienus. Tamen post omnes evangelium scripsit, et hoc virgini debebatur. Quorum tamen vel scriptorum temporis dispositio vel librorum ordinatio ideo per singula a nobis non exponitur, ut sciendi desiderio collocato et quaerentibus fructus laboris et Deo magisterii doctrina servetur. Amen.

I

In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. Quod factum est in ipso vita erat, et vita erat lux hominum, et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo cui nomen erat Iohannes. Hic venit in testimonium, ut testimonium perhiberet de lumine, ut omnes crederent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognovit. In propria venit, et sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius, qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Et Verbum caro factum est et habitavit in nobis, et vidimus gloriam eius, gloriam quasi unigeniti a patre, plenum gratiae et veritatis. Iohannes testimonium perhibet de ipso et clamat dicens: Hic erat quem dixi: Qui post me venturus est, ante me factus est, quia prior me erat. Et de plenitudine eius nos omnes accepimus, et gratiam pro gratia, quia lex per Moysen data est, gratia et veritas per Iesum Christum facta est. Deum nemo vidit umquam; unigenitus, qui est in sinu patris, ipse enarravit.

Et hoc est testimonium Iohannis, quando miserunt Iudaei ab Ierosolymis sacerdotes et levitas ad eum, ut interrogarent eum: Tu quis es? Et confessus est et non negavit, et confessus est quia non sum ego Christus. Et interrogaverunt eum: Quid ergo? Helias es tu? Et dicit: Non sum. Propheta es tu? Et respondit: Non. Dixerunt ergo ei: Quis es, ut responsum demus his qui miserunt nos? Quid dicis de te ipso? Ait: Ego vox clamantis in deserto: dirigite viam Domini, sicut dixit Esaias propheta. Et qui missi fuerant erant ex Pharisaeis. Et interrogaverunt eum et dixerunt ei: Quid ergo baptizas, si tu non es Christus neque Helias neque propheta? Respondit eis Iohannes dicens: Ego baptizo in aqua; medius autem vestrum stetit quem vos nescitis. Ipse est qui post me venturus est, qui ante me factus est, cuius ego non sum dignus ut solvam eius corrigiam calciamenti. Haec in Bethania facta sunt